

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, decembra 1886.

12. zvezek.

Druga adventna nedelja.

I. Lastnosti božje. — II. Božja pravičnost.

Janez pa, ko je v ječi slišal Kristusova dela, je poslal dva svojih učencev, in mu je rekel: Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo? Mat. 11, 2. 3.

Po zatrlju današnjega sv. evangelija najdemo Janeza Krstnika v ječi, iz katere je poslal dva svojih učencev do Kristusa, naj bi ga vprašala, kdo da je, in se sama prepričala, da je on obljubljeni Mesija. Zakaj pa je zdihoval Janez v ječi? Kako to, da ta spokornik, ta sveti mož pride v ječo? Glejte, njegova resnicoljubnost, njegova neustrašenost in pravičnost ga je tje postavila, kamor spadajo hudodelci, v zapor.

Ob njegovem času vladal je namreč judovsko deželo nesramen razuzdanec, kralj Herod Antipa. Janez, ki je ljudem pokoro oznanoval in jih na prihod Mesija pripravljal, je neustrašeno stopil tudi pred kralja, ga opominjal k poboljšanju ter ga svaril rekoč: *Ni ti dovoljeno imeti ženo svojega brata*. Ali s tem opominom se je zameril kralju, še bolj pa prešestnici Herodijanki, ki ni mirovala pred, da je kralj ukazal Janeza vreči v ječo, in mu poslednjič celó glavo odsekati.

Tako vidimo pravičnega Janeza v ječi, razuzdanega Heroda pa na kraljevem prestolu, nedolžnega preganjanega, hudobnega pa gospodujočega in (vsaj videzno) zadovoljnega. Sploh se pogostoma opazuje in sliši, da morajo pravični na svetu veliko trpeti, hudobni pa se sreče in časti veselé. Ta razložek marsikaterega kristijana moti, da se spodtika nad pravičnostjo božjo ter pravi: Kako more Bog to dopustiti, če je pravičen?

Toda če bolj natanko premislimo to lastnost božjo, se prepričamo, da je ono spodtikanje nespametno. To bote tudi vi sprevideli, ko vam to lastnost božjo razložim ter povem:

- a) kaj je pravičnost božja?
- b) kako se razodeva?
- c) kaj nas uči?

I. Pravičnost božja sledi iz njegove svetosti. Vsled svoje neskončne svetosti Bog ljubi in hoče vse dobro in sovraži vse hudo. Torej tudi zahteva, da vse pametne stvari njegove ravnajo tako, kakor je prav in dobro, in se ogibajo vsega, kar je hudobno ter svetosti nasprotuje. Kot popolnemu bitju mu ne more biti vse eno, ali se ta nravni red spolnuje, ali pa ne. Na spolnovanje ali nespolnovanje tega reda je Bog postavil plačilo ali kazen. Potem se obnaša proti vsakemu človeku tako, kakor je zaslužil, če je zvesto spolnoval voljo božjo ali pa jo zanemarjal. Zato pa Bog kot neskončno pravičen

a) vse dobro plačuje. Mi kot stvari Božje nimamo za spolnovanje njegovih postav pravice do plačila. Kar storimo, to smo že itak svojemu Stvarniku dolžni. Ker nam je postave dal, smo jih mi dolžni spolnovati. Le kot moder postavodajalec in ljubeznjiv oče nas hoče z obljubami in plačilom nagniti, da bolj z veseljem njegove zapovedi spolnujemo in se posvečujemo. Če Bog z dopadajenjem gleda na tiste, ki njegovo voljo spolnujejo, ali ne bo te svoje ljubezni v darovih in plačilu pokazal? Vse dobro bo poplačal iz ljubezni do svoje lastne svetosti in popolnosti. To sam zatrjuje v sv. pismu. Pri psalmistu (10, 8.) pravi: *Gospod je pravičen in ljubi pravico, in se z dopadajenjem ozira na pravične.* In po aposteljnu (Hebr. 6, 10.): *Bog namreč ni krivičen, da bi pozabil vašega dela in ljubezni, katero ste skazali njegovemu imenu, ker ste svetim stregli in strežete. Veste, da bo sleherni to, karkoli je dobrega storil prejel od Gospoda, bodisi hlapec, ali prost.* (Efež. 6, 8.) In apostelj sam se tolaži z obljubo Gospodovo rekoč: *Dober boj sem bojeval, tek dokončal, vero ohranil, zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero bo tisti dan Gospod pravični sodnik podelil vsem, ki ljubijo njegov prihod.* (2. Tim. 4, 7.)

b) Kot neskončno pravičen mora Bog vse hudo kaznovati. Kakor dobro ljubi in zato poplača, tako mora hudo sovražiti in zato s svojim srdom preganjati. Da, še bolj, kakor dobro poplačuje, mora hudo kaznovati. Z grehom se mu sramota prizadene, katera se mora s kaznijo odstraniti, in od njega tako rekoč odvzeti. Z njo se Bogu odvzeta čast in veljava zopet podeli. Kakor se plačilo obljubuje, tako

se tudi kazni mnogokrat v sv. pismu zažuga. Po Mozesu (V. 11, 26.) govori Gospod: *Glejte danes položim pred vas blagoslov in prekletstvo . . . prekletstvo, ako ne bote spolnovali zapovedi Gospoda, svojega Boga, ampak zapustili pot, katero vam zdaj kažem, in bote zahajali za tujimi bogovi, katerih ne poznate.* Sv. Pavel (Rim. 2, 5.) pa: *Po svoji trdovratnosti in nespokornem srcu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične sodbe Boga, kateri bo povrnil vsakemu po njegovih delih.* In Jezus sam zagotavlja: *Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan.* (Mat. 10, 42.)

II. Ker je pa svetost božja, kolikor se na zunaj med človeštvom kaže, božja pravičnost, in se tolikrat sliši tožba, da je ni pravičnosti na zemlji, preiščimo, ali ima ta pritožba kaj resnice v sebi. Videli bomo, da se že na zemlji pravičnost božja razodeva, ker je Bog vse tako uravnal, da njegova pravica pride k veljavi, kakor tudi sveta in svetna zgodovina potrjuje.

1. Vladanje božje pravičnosti je večkrat našim očem prikrito, in vselej se koj po naših djanjih plačujoč ali kaznujoč ne pokaže. Vendar je Bog ves nravni red tako uravnal, da se njegova pravica razodene, in jo človek lahko spozna.

a) Bog razodeva svojo pravičnost po v vesti, katero je v človeškem sreću vstvaril. Vest je človeku učenik in sodnik, ki mu naznanja voljo božjo, pové, kake cene je njegovo djanje ter ob enem obsodi, ali je zbog njega plačila ali kazni vreden. Po vesti Bog opominja in spodbuja k dobremu; pa ob enem pohvali in poplača pravičnega z mirno dobro vestjo, kar mu posladi življenje. — Sviri ga pa pred hudim; graja in kaznuje ga z nemirno, hudo vestjo, ki se nad brezbožnežem maščuje noč in dan. — Nepodkupljive in neizprosljive so njene obsodbe. Po dobri ali slabi vesti dovolj jasno kaže Bog svojo pravičnost za vsacega, ki to hoče spoznati.

b) Da bi svojo pravičnost razodel, je Bog postavil deželno gosposko. Njene naredbe namerujejo to, da bi se pregreha zadrževala in podložniki spodbujali k zvestemu spolnovanju različnih postav. Ječe in druga kaznila odredi za tiste, ki se branijo njene zakone spolnovati; svoje mirne in zveste podložne pa varuje v njih posesti in brani pred nasilstvom. Tudi v tem se kaže pravičnost božja. Kajti Bog sam je dal gosposki meč v roke, da bi v njegovem imenu podpirala postavo božjo in jo na razne okoliščine človeškega življenja obračala. V tem smislu piše sv. Pavel (Rim. 13, 4.): *Ni je oblasti razun od Boga . . . Oblastniki niso k strahu dobrega, ampak hudega*

dela. Hočeš pa, da bi se oblasti ne bal? Stori dobro, in boš imel hvalo od nje. Zakaj Božja služabnica je tebi k dobremu. Ako pa hudo delaš, se boj; ne nosi namreč zastonj meča. Zakaj Božja služabnica je, maščevalka k strahovanju tistega, ki hudo dela.

c) Zveličar je ustanovil sv. cerkev. Zraven učenitva in pastirstva ima tudi sodništvo, katero posebno izvršuje v zakramentu sv. pokore. Tù izreka sodbo čez zunanja dejanja grešnikova, kakor tudi čez najskrivnejše misli in želje. Razosodbe se potrdijo pred tronom božjim, kakor je Gospod sam zagotovil rekoč: *Karkoli bote na zemlji zavezali . . .* (Mat. 18.) Na tem sodnjem stolu sv. cerkev pravico skazuje ne oziraje se na osebo, kakor kdo zasluži. Skesanemu spokorniku se greh odpusti in pokojna vest je njegov delež; trdovratnežu pa breme ostane, in on ne okuša blaženosti otrok Božjih. Ali v tej naredbi Bog ne razodeva svoje pravičnosti?

2. Da se božja pravičnost tudi na zemlji razodeva, spričuje svetovna in sveta zgodovina. Kolikrat seže vidno in jasno božja pravica v življenje posameznih ljudi, kakor tudi celih narodov! Gospod kaznuje z velikimi šibami, kugo, lakoto, vojsko, boleznijo, uimo . . . da vsi, ki so od teh zadeti, lahko spoznajo njegovo maščevalno roko. Enako dá pa tudi posijati solnčne žarke svoje milosti in svojega blagoslova čez tiste, ki njegove postave spolnujejo. Sleherni se je že lahko iz svojega ali pa iz življenja svojih znancev te resnice prepričal. Ali se ne izvršuje pred našimi očmi, kar je Bog obljubil in zažugal Izraelskemu ljudstvu: da bo prejelo blagoslov, če bo spolnovalo voljo božjo, prekletstvo pa, ako se od Boga obrne? (V. Moz. 28, 1. id.) Ali se ne spolnuje, kar je Bog po preroku (Iz. 3, 11.) zažugal: *Gorje brezbožnežu, njemu se bo slabo godilo; kajti po delih njegovih rok se mu bo poplašalo?* ko navadno vidimo, da se hudobnež že tù na svetu ravno s tem pokori, s čemur se je pregrešil. Seme hudega, katero ljudje in narodi sejejo, že pred njihovimi očmi vsklije in grozen sad rodi, pa tudi seme dobrega blagoslov požene. V tem smislu se sme reči, da svetovna zgodovina je svetovna sodba božja.

Vse te naredbe božje, v katerih se kaže božja pravičnost, so nekako priprava in vvod v sodbo, katero Gospod drži konec življenja. Koj po smrti mora sleherni natančen račun položiti od vseh svojih misel, želj, besed, dejanj; in bo plačilo ali kazen po zasluženji prejel. Ob vesoljni sodbi pa bo Gospod pred nebom in zemljo to obsodbo potrdil in svojo pravičnost opraval.

Da se bo vse tako izvršilo, to nam potrjuje sveta zgodovina, kolikor je je v sv. pismu shranjene.

Plačujoča pravičnost božja je ohranila pobožnega Noeta z njegovo rodovino v sredi vodá vesoljnega potopa (I. Moz. 6.); — je izpeljala Lota iz hudobnega mesta pred poginom (I. Moz. 19.); — je rešila Danijela v sredi požrešnih levov (Dan. 6.); — je ohranila tri mladenče v ognjeni peči nepoškodovane (Dan. 3.); — je nedolžnega Jožefa (I. Moz. 41. id.) posadila na kraljevski prestol; — je potrpežljivemu Jobu vse zgubljeno obilno povrnila itd.

Kaznujoča pravičnost božja pa je ošabne angelje pahnila v peklenski brezen (2. Pet. 2.); — je zapodila prve stariše iz lepega raja v solzno dolino; — je odprla zatvornice nebeške, da je bila vsa zemlja poplavljená in vse človeštvo potopljeno; — je čez Sodomo in Gomoro zavoljo nesramnih pregreh žvepljeni ogenj rosila (I. Moz. 19.); — je Faraona in njegovo vojsko v rudečem morji potopila. Pravična šiba je prišla čez Jeruzalemsko mesto, kakor je Kristus napovedal, in še dandanašnji razkropljeno judovsko ljudstvo spričuje pravičnost božjo. In kdor bi še kaj dvomil nad njo, tega mora popolnoma o njej prepričati pogled na sv. križ, na katerem Sin Očeta nebeškega kot žrtva njegove pravice trpi in umre.

Če vse to pomislimo, moramo pač vzdihniti s kraljevim psalmistom (118.): *Pravičen si, o Gospod, in pravične so tvoje sodbe!*

V tem prepričanji nas tudi ne sme motiti, ako se na tem svetu popolnoma plačilo ne zgodi. Tukaj je čas razvoja in rasti za žetev v večnosti. Popolno povračilo se tù ne more zgoditi, ker se ni plačilo za dobra, ni kazen za huda dejanja popolnoma ne more izvršiti. Sicer bi moral Bog hudobneža koj po smrtnem grehu pahniti v pekel, ker ga v tem življenji ne more neskončno, kakor ta greh zasluži, kaznovati. Ravno tako bi moral pravičnega, katerega bi hotel poplačati, koj z zemlje vzeti, ker ga tù njegovi čednosti primerno ne more poplačati. Tako bi bilo za grešnika vsako poznejše spreobrnenje in poboljšanje nemogoče, in bi večina ljudi bila pogubljena; pa tudi pravični bi si svojih zaslug in svojega plačila ne mogli pomnoževati. Zato še le v večnosti nastopi trenutek, da Gospod poreče svojim angelom, *naj ljuliko poberô v snopke, da se sožge, pšenico pa spravijo v njegovo žitnico.* (Mat. 13, 30.)

III. Kaj se bomo torej iz pravičnosti božje v svoj dušni prid učili? V vsem našem mišljenji, želenji in delovanji naj nam bo ona vodnica, da si saj prizadevamo zmir bolj podobni postati neskončno pravičnemu Bogu.

a) Zato bodimo pravični pred vsem sami do sebe, t. j. dajmo svoji duši in svojemu telesu, kar jima gre. Svoje telo pa mo-

ramo, ako hočemo pravični biti do njega, zatirati, krotiti ter v sužnost devati, zlasti, če smo ga spridili z grehom in hudimi navadami; zakaj sv. Pavel pravi: *Tisti so Kristusovi, kateri križajo svoje meso z željami vred.* Tako je ravnal sv. Janez Krstnik, ki je, akoravno nedolžen, tako spokorno živel v puščavi. Če pa preveč strežemo svojemu telesu, ne ravnamo pravično, ne tako, kakor je zapovedano. — Pravični bodimo do svoje duše; to pa se zgodi, če imamo zanjo večjo skrb, kot za telo, in si prizadevamo za vedno večjo popolnost. — Pravični bodimo do bližnjega, kar zadeva njegove telesne in dušne reči. Varujmo se, da ga ne poškodujemo ni na zdravji, ni na premoženji, ni na časti, ni življenji. Enako v dušnih zadevah, da ga varujemo greha, ga podučimo, svarimo, mu lepe zglede dajemo, in če je zabredel, da mu na pot zveličanja pomagamo. Kdor pa bližnjega pohujša ter v greh pahne, mu stori največjo krivico.

b) Ker je Bog neskončno pravičen, delajmo dobro zmiraj in povsod, če nas tudi nihče ne vidi, nihče ne hvali; zakaj pravični in vsegavedni Bog bo naša skrivna dela očitno poplašal. Radi in veselo dobra dela doprinašajmo, če nam tudi v tem življenji Bog zato ne pošilja plačila; vedimo, da nam je v večnosti še boljši zaklad pripravil. Ko bi nas za vse že tukaj plačal, bi nam za prihodnje življenje nič ne ostalo.

c) Ker je Bog neskončno pravičen, in ni le plačevalec vsega dobrega, nego tudi kaznovalec vsega hudega: naj nas to odvrtače od greha, če bi ga še tako na skrivnem lahko doprinesli; saj pravici ne odide ni ena slaba misel, ali huda želja, ali nepripuščena beseda, ali pregrešno djanje. Sosebno strašna je božja pravica za trdovratnega grešnika, ki se noče poboljšati, in predrzno zato, ker ga kazni božja koj ne zadene, še dalje greši. Takim se je treba bati, zakaj, akoravno počasi hodi pravica božja, pa vendar gotovo nastopi. In če se že bojimo posvetne gosposke in iz strahu pred njo marsikatero slabo dejanje opustimo, koliko bolj se moramo bati božje pravice, in se torej greha ogibati!

d) Misel na božjo pravico je tudi pripravna grešnika buditi k pokori, in tako rekoč po sili pripeljati k poboljšanju. Sv. pismo pripoveduje, da je prerok Jona šel v sprideno mesto Ninive k pokori buditi trdovratne prebivalce. Povedal jim je, da le še 40 dni imajo odloga, in božja pravica jih bo zadela in pokončala Ninive, ako se ne poboljšajo. Ninivljani to slišavši se zbojé maščevalne pravice božje, se postijo vsi brez razločka in zdihujejo k Bogu, da bi jim prizanesel. Pravica božja, katera je Ninivljanom

po Jonatu žugala, jih je zmodrila, in jih nagnila k pokori in poboljšanju.

Dragi kristijani! Ako se bote teh naukov v svojem življenji držali, potem si bote vedno bolj prizadevali za krščansko pravičnost, skrbno se bote varovali hudega in delali dobro, za kar bo pravični Sodnik po svoji obljubi bogato plačilo podelil. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Kako je Jezus sv. Janeza Krstnika hvalil.

Koga ste šli v puščavo gledat? Mat. 11, 7.

Ko je bil sv. Janez Krstnik v ječi zaprt zato, ker je svaril kralja Heroda zavoljo njegovega prešestnega življenja z ženo njegovega brata, je poslal dva svojih učencev do Jezusa, da bi ga vprašala, kdo da je? ali je namreč res Kristus, t. j. obljubljeni Odrešenik sveta, ali pa morajo ljudje družega pričakovati? Sv. Janez je dobro vedel, da je Jezus obljubljeni Odrešenik; vendar pa je dal po svojih dveh učencih to vprašati le zato, da bi se bila le-ta dva učenca v veri do Jezusa bolj utrdila. Jezus pa na to vprašanje ni kar naravnost odgovoril, da je on Kristus — Mesija, ampak je le to povedal, kakošne čudeže on dela; zakaj njegovi čudeži glasneje spričujejo kot besede, da je on Kristus — Mesija, obljubljeni Odrešenik sveta.

Ko sta pa dva Janezova učenca od Jezusa odšla, je začel Jezus sv. Janeza Krstnika vpričo judovske množice na vso moč hvaliti. In ravno to hočemo danes v svoje podučenje in v zveličanje premišljevati: kako močno in lepo je Jezus Kristus sv. Janeza Krstnika hvalil. — Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

Sv. apostelj Pavel piše v svojem II. listu do Korinčanov te-le znamenite besede: *Kdor se sam hvali*, (kakor delajo nečimurni ljudje) *on ni potrjen, ampak tisti, katerega Bog hvali*, taka hvala je kaj vredna.

V današnjem sv. evangeliji pa tedaj sam Jezus, ki ni le človek, ampak vsegavedni in neskončno sveti Bog in človek skupaj, močno hvali sv. Janeza Krstnika. Koliko mora toraj ta hvala sv. Janeza Krstnika iz samih Jezusovih ust vredna biti! Kako pa je tedaj Jezus sv. Janeza hvalil?

1. Jezus je rekel: *Koga ste šli v puščavo gledat? Trsta od vetra majanega?* Trst je šibka rastlina, katero lahko vsaka sapica sem-

tertje nagiba. Torej je trst podoba omahljivih in nestanovitnih ljudi. Tak sv. Janez ni bil; marveč je bil stanoviten v veri, ker je trdno veroval v Jezusa, Sina božjega in Odrešenika sveta, dasiravno ga je videl v ponižni človeški natori. Sv. Janez je bil dalje stanoviten v ljubezni do Boga, ki ga je poslal, Gospodu pot pripravljat; stanoviten je bil in zvest v vsem svojem poklicu, ker je z vso gorečnostjo svojih besed in s svojim zgledom ljudi za dobro, zlasti za pokoro vnemal, in brez strahu svaril hudobije in pregrehe celo pri visokih in imenitnih, posebno pri kralju Herodu; stanoviten je bil v svojem trpljenji, v ječi in še celo v smrti za resnico, ki jo je oznanoval.

O kako pač osramoti ta prelepi zgled stanovitnosti sv. Janeza marsikaterega v dobrem nestanovitnega kristijana! Marsikateri kristijan nareja Bogu najsvetejše obljube, da hoče v njegovi ljubezni stanoviten ostati, ne več kleti, ne več se upijaniti, ne več se zoper sveto čistost pregrešiti; pa morebiti že pri prvi skušnjavi pozabi lahkomišljeno svojega dobrotljivega Boga, prelomi svoje lepe obljube in trdne sklepe in pade v greh. Oh, ko bi bili ljudje bolj stanovitni v svojih dobrih sklepih in obljubah, ko bi vsak le deseti del spolnoval od tega, kar je v dobrem sklenil, potem bi bil greh že po večjem zginil z zemlje. In tako delajo ljudje večji del le prazne obljube in dobre sklepe, ki jih pa navadno ne spolnujejo. Ali to je nehvaležnost, to je zaničevanje božje očetovske dobrote. V resnici dobri kristijan se vsak čas in na vsakem kraji Boga boji, ter iz ljubezni do njega spolnuje njegove zapovedi; on ni kakor omahljiv trst, da bi ga zamogel veter vsake skušnjave v slabo nagniti, ampak je stanoviten v dobrem, kakor je bil sv. Janez Krstnik.

O da bi si tudi mi v tem sv. adventnem času, ko se nam sv. Janez kot zgled stanovitnosti v posnemanje priporoča, za stanovitnost v dobrem kaj bolj prizadevali, da bi sklepe adventne spovedi bolj zvesto spolnovali, da bi nas nobena težava, nobena neprijetnost in noben strah pred ljudmi od dobrega ne odvrnil, ker vemo, da nebeško kraljestvo silo trpi. Zakaj *gorje njim*, pravi sv. pismo, *ki so zgubili potrpljenje* (stanovitnost) *in zapustili prava pota in se podali na hudobna pota*, (Sir. 2, 16.) t. j. ki zmerom omahujejo, ki zdaj hočejo dobro delati, in zdaj zopet nočejo. *Kaj bodo počeli, kadar bo Gospod* (pri svoji ostri sodbi) *začel* (njih dela) *preiskovati*? Kako jih bo Gospod Bog mogel zavoljo njih nestanovitnosti poplačati?

2. Jezus je dalje rekel: *Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se mehko oblačijo, so v kraljevih hišah.* — Gospod je hotel reči: Sv. Janez ni kot kak nečimurn

posveten človek, kateri le v kaki posvetni imenitnosti, v lepih oblačilih in v mesenih veselicah svoje vrednosti išče. Janez se zna premagovati in zdržati vsacega posvetnega grešnega veselja, on je z malim zadovoljen, in nič drugega ne zahteva ne za živež, ne za obleko, kot le samo to, kar je k ohranjenju življenja neogibljivo potrebno. Morebiti da so se najdlji tudi takrat ljudje, ki so to življenje sv. Janeza za preostro, prenapeto sodili; ali sv. Janez se ni zmenil za to, kaj ljudje pravijo, in, ker je Jezusu pot pripravljaj, je hotel ne le z besedo, ampak tudi v djanji kazati, da se mora zatajevati, kdor hoče biti Jezusov učencec.

Zato je tudi za nas dolžnost, sv. Janeza Krstnika posnemati v zatajevanji in premagovanji samega sebe, zlasti v sv. adventnem času. Sicer mi ne moremo ravno take obleke nositi, kot sv. Janez Krstnik, ali da bi ravno tako jed vživali; ali to mora vsakdo skrbeti, da se z nečimurno in ošabno obleko ne pregreši in se čez svoj stan ne oblači, in da v oblačilih vse svoje vrednosti ne išče; in tudi to moramo skrbeti, da se z nezmernostjo v jedi in v pijači ne pregrešimo, in da zapovedane cerkvene poste spolnujemo, in se zlasti greha varujemo, ker v zdržanji od greha obstoji pravi post. *Kateri so Kristusovi*, piše sv. apostolj Pavel, *so svoje meso križali s svojimi željami vred.* (I. Kor. 9.)

Poslednjič je rekel Jezus: *Ali koga ste šli gledat? Preroka? Prav, vam povem, še več, kakor preroka. Zakaj ta je, od katerega je pisano: Glej, jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj tvoj pot pripravljaj.* — Imenitni in sveti možje so bili preroki stare zaveze n. pr. Elija, Elizej itd. ali večji, kakor vsi preroki stare zaveze je bil sv. Janez Krstnik, ker ni od daleč Jezusa, Zveličarja sveta, napovedoval, ampak prav s prstom nanj pokazal in ga celo krstil. Zato so preroki od njega prerokovali, da bo on kot angelj Božji pred Gospodom hodil in mu pot pripravljaj. Tako zeló je Jezus čislal sv. Janeza Krstnika.

Tudi mi, preljubi! imamo od Boga poklic, za svoje in svojega bližnjega zveličanje neutrudljivo delati, da Jezusu pot pripravimo v svoje srce. To pa ni le dolžan skrbeti vsak za-se, in duhovni pastirji za svoje ovce, ampak tudi stariši za svoje otroke in predniki za svoje podložne in sleherni kristijan za svojega sobrata z besedo in z lepim zgledom. In koliko je to vredno v božjih očeh! Zakaj kdor tako dela, tak je kakor angelj, ki Gospodu Jezusu pot pripravlja v srce. In ako nas Jezus zagotavlja, da kozarca mrzle vode, ki jo žejnemu podamo,

ne bo pustil brez plačila, koliko bolj bo to plačal, ako kdo njemu pot pripravlja v človeško sree. O posnemajmo torej sv. Janeza Krstnika v njegovi stanovitnosti, v njegovem zatajevanji, v njegovi gorečnosti za zveličanje duš, da bomo kdaj ne le njegove hvale, ampak njegovega plačila v nebesih deležni postali! Amen.

Jos. Kerčon.

God neomadežanega spočetja device Marije.

I. Podoba brezmadežne device Marije.

Vsa si lepa, prijateljica moja in madeža ni na tebi. Vis. pes. 4, 7.

Najslavnejši dan Marijin je danes. Z besedami veselja se začne današnja sv. maša: *Gaudens gaudebo — veselim se in se radujem*. Ta radostni klic Izaijev polaga sv. cerkev Mariji na jezik. Pač prepeva danes Marija v nebesih svoj prelepi „Magnificat“: *Moja duša poveličuje Gospoda*, prepeva ga še z bolj radostno dušo, kakor sicer; pa zdi se nam, da kliče ona tudi angeljem in nam besede sv. pisma: „Poveličujte Gospoda z menoj, pomagajte mi danes tudi vi hvaliti Gospoda: velike reči je on storil meni“. Ni nam dano pogledati v nebesa tje med angeljske kore; pa mislimo si lahko, kako se ondi danes veselé angelji s svojo Kraljico ter jej pomagajo hvaliti Trojedinega. Poglejmo pa sedaj po zemlji! Kako veselje vlada danes; radostno bijejo srca vseh Marijinih čestilcev. Od kod to brezmejno veselje v nebesih in na zemlji? Sv. cerkev po vesoljnem svetu obhaja praznik Marijinega brezmadežnega spočetja! Praznik 8. decembra je pravi biser v kroni Marijinih praznikov.

Na milijone Adamovih otrok je že prebivalo na zemlji, vsi so bili omadeževani z izvirnim grehom; le ena ni imela na sebi tega madeža, je bila spočeta brez izvirnega greha, krona stvarstva: Marija. Polna milosti, blažena med ženami, mati in ob enem devica, je bila v prvem trenutku življenja bolj blagoslovljena, bolj poveličana, kot vsi drugi ljudje skupaj, najsvetejša med svetimi. Bolj je sam Bog ni mogel povišati in oblagodariti, kakor da jo je obvaroval izvirnega greha. Ta prednost Marijina je podlaga vse njene časti in slave. Te prednosti Marijine, nomadežanega njenega spočetja se spominjamo danes. Zato se glasi danes v sv. cerkvi in se bo glasil v ta dan vsa stoletja veseli klic: *Češčno bodi sveto in brezmadežno spočetje blažene device Marije!*

Rad bi danes vnel vaša srea za Marijo, danes na dan njene slave. Govoril vam bi rad o lepoti Marije brezmadežno spočete, kakor zasluži . . . Pa kako slab je človeški jezik, ko hoče govoriti o nebeških stvareh!

Če gledaš na jutro ob solnčnem vshodu lepo pokrajino, ko jo zlaté prvi solnčni žarki, vsklikneš: oh kako lep prizor! Cudiš se, pa besed nimaš, da bi povedal svoje občutke. Tako se godi tudi danes meni in marsikateremu katoliškemu pridigarju, ki bi rad dostojno popisal lepoto brezmadežne Device. Za pomoč si hočem vzeti danes podobo brezmadežne Marije ter obrniti vaše oči vanjo. Ta podoba nam bode pomagala danes, da spoznamo vsaj nekoliko vzvišenost Marijino. Naslikali so jo katoliški umetniki v duhu, kakoršno si misli sv. cerkev, navdihnena od sv. Duha, njeno krasoto. Saj ste jo že videli to podobo, katero mislim? Taka-le je: Marija stoji na zemeljski krogli, stopa kači na glavo, v roki ima lilijo in na glavi zvezdnato krono. Razložiti vam hočem danes to podobo Brezmadežne, vam v spodbudo, Mariji brezmadežni pa v čast in slavo!

I. Marija stoji na zemeljski krogli. Kaj pomeni to? Marija je prišla iz zemlje, iz človeškega rodú. Ona stoji na zemlji: najzvišenejša in najmogočnejša stvar je, kar jih je kedaj bivalo na zemlji. Zato jo imenujejo „kraljico zemlje“. Pa ona tudi zasluži ta priimek; ona je v resnici „kraljica zemlje“. Navado imamo, da vsacega človeka imenujemo kralja stvarstva. In kralj je on, saj ga je postavil Bog kralja zemlji. *Naredimo človeka*, je govoril Bog, *on naj gospoduje čez ribe v morji, ptice pod nebom in čez zverino in vso zemljo. O človek*, zakliče sv. Bazilij, *za gospodarja si vstvarjen!* Kralja zemlje tedaj imenujemo že vsacega človeka, ki ni vreden zemlje in njene lepote, njega, ki je *otrok jeze*, poln grehov, ki preklinja z Jobom dan rojstva: *Naj pogine dan, ob katerem sem bil rojen.* (Job. 3, 3.) Človek grešnik je toraj kralj zemlje, kaj naj rečem potem o Mariji, prečisti Devici? Odgovarja naj nam sv. Albert Veliki: *Marija je največja stvar, katera zasluži, da jo občudujejo angelji in ljudje. O njej veljajo besede Gospodove: Eno delo sem naredil: Marijo sem vstvaril! in vi vsi strmite nad njeno naturo, njeno milostjo in slavo!* Najlepša stvar, največji čudež med stvarjenimi rečmi je toraj Marija. (sv. Kriz.) Ne najdeš ga človeka njej enakega med milijoni; vsem milijonom je zapovedovalka ona, kraljica! More li kedo bolj zaslužiti to ime?

Izmed vseh žen je izvolil nebeški Oče Marijo za mater svojemu Sinu, kralju nebes in zemlje. *Če je sin kralj*, pravi sv. Atanazij, *mora*

biti tudi mati kraljica; imenovati jo tako moramo in pozdravljati. In v resnici: *Ona stoji kakor kraljica na njegovi (Kristusovi) desnici v zlati pisani obleki*, tako je videl Marijo David v proroškem duhu. *Vse stvari morajo služiti Mariji!* zakliče sv. Bernardin. *Marija je res gospa vseh stvarjenih reči postala, ker je bila mati Stvarnikova*, pristavi stari cerkveni oče Janez Damaščan. Kraljica je tedaj Marija: njej se uklanjajo nebeški duhovi, kraljica angeljev, kraljica vseh svetnikov, ona je kraljica neba; pa uklanja se jej tudi vsa zemlja kot svoji zapovedovalki, ona je toraj tudi kraljica zemlje!

Salve regina! Češčena kraljica! jo pozdravlja tolikrat sv. cerkev. Naša kraljica je ona, pa je tudi mati naša, mati usmiljenja. Vidi našo revščino, vidi nas trpeti, zato nas ljubi. Ni pozabila, da je iz zemlje. Kličimo toraj velikrat mi revni zemljani njej svoji kraljici: „Češčena kraljica, upanje naše, bodi nam pozdravljena!“

II. Marija stopa kači na glavo. Skril se je satan v raj u v kačo. V kačini podobi je preslepil prva človeka ter ju dobil v svojo oblast. Kača je toraj znamenje greha in satana, ki je „oče greha“ po besedah sv. pisma. Človek, otrok Božji, je postal po grehu suženj greha in satana. *Sužnja greha* ga imenuje Kristus sam pri evangelistu sv. Janezu (8, 34.); *sužnja satanovega* ga imenuje sv. Pavel. (2. Tim. 2, 26.) Tisočletja je gospodaril pekel na zemlji ter pehal z grehom človeka v nesrečo. Satan je bil malik; njemu so zažigala ljudstva kadilo. Lažnjivi duhovniki so zapeljevali ljudi ter sramotili pravega Boga, pregrehe in nesramnosti pa so oboževali. Sramoten je bil jarem satanov in težak! Žalosten stan!

Pa že pri vratih rajskih je sijala v splošno temo zarja upanja, odmevala je obljuba Gospodova: *Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo . . . in ona ti bo glavo strla.* (I. Moz. 1, 15.) Ponovil je Bog to obljubo po preroku Izaiju ter napovedal devico kot znamenje na nebu, ki bo dala svetu Emanuela t. j.: Boga z nami, kralja miru. Dan zmage se je približal; Zveličar prihaja; pekel se trese. *In sem videl angelja z neba priti, kateri je imel ključ brezna in veliko verigo v svoji roki. In je zgrabil drakona, staro kačo, katera je hudič in satan in ga je zvezal za tisoč let in ga je vrgel v brezen . . ., da ne bo več zapeljeval narodov.* (Raz. 20, 1—3.) Mati junaku-odrešeniku je obljubljena devica Marija, iz katere je rojen Jezus. (Mat. 1, 16.)

Samson je pobil v svoji smrti sovražnike, David je pobil s 5 kamenčki velikana Goljata. Kako lepe, pomenljive so te predpodobe! Naznanjajo nam Kristusa, ki je strl moč največjega sovražnika člo-

veštva, moč satanovo. Tudi Marija ima lepih predpodob v stari zavezi. Junaška Judit je premagala s svojim pogumom sovražnika domovine ter ohranila Betulijo. Marija pa je junakinja novega testamenta, ki je strla kači, staremu sovražniku, glavo in postala rešiteljica celega človeškega rodú: *iz nje je rojen Jezus*. Zato veljajo njej veliko bolj kakor Juditi besede velicega duhovna: *Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva*. (Judit 15, 10.)

Vsak človek je po rojstvu sovražnik Božji, podložen hudobnemu duhu. Sv. očetje živo opisujejo žalostni stan človekov pred sv. krstom. Ves človeški rod ima satan na verigi; en sam otrok mu uide in ta otrok ga trešči na tla. Strašen ogenj ukončuje vse in v sredi tega ognja ostane nepoškodovano eno deblo; ogenj ga ne ukonča, še poškoduje ga ne; požene najkrasnejši cvet ter obrodi sad — Zveličarja narodov. Grozen samosilnik pustoši zemljo, razširja povsod svoje strašno gospodarstvo; le eno mesto se mu upré in to čisto mesto postane gospodar sveta... Ta otrok, to drevo, to mesto je čista devica Marija (Chaignon). *Spodobilo se je*, pravi sv. Bonaventura, *da je devica hudobnega duha tako premagala, da mu ni bila podvržena tudi ne trenutek*.

Da, Marija ni bila tudi ne trenutek pod sužnostjo satanovo, to katoliško resnico verujemo in trdimo od vshoda do zahoda vsi katoliški kristijani. Brez madeža je bila spočeta ona edina; o njej veljajo besede, ki jih je govoril kralj Esteri: *Ne za te, ampak za vse druge velja ta postava*. (Ester 15, 13.) Pa kakor je bila Marija brez greha v rojstvu, taka je ostala ona celo življenje; nikdar ni imela na sebi tudi majhnega greha ne, celo navadnih slabosti ne. To resnico spričuje sv. Tridenški zbor. O njej veljajo lepe besede visoke pesmi (4, 12.): *Zaprť vrt si, v katerem satan ni nikdar gospodoval!* (Jan. Dam.)

Kača je zgubila svoj strup po Mariji; strla je glavo kači! Pa še danes, sedaj stopa Marija kači na glavo. Kjer je Marija, ondi se morata umakniti satan in greh. Njeno ime je še vedno peklu strah in trepet. *Koliko duš, zakliče sv. Bonaventura, si že iztrgala iz žrela peklenskemu levu!* In ona jih še trga! Kakšna tolažba za nas grešnike! — Papež Inocencij III. pravi: *Življenje na zemlji je boj; vsak, katerega napade sovražnik, svet, meso ali hudič, naj gleda nanjo, ki je kot izbrana vojska, kliče naj Marijo*. Mogočna pomočnica v boju zoper satana je Marija. Ona je *stolp Davidov*, na katerem je viselo na tisoče škitov v obrambo zoper sovražnike.

III. Marija ima lilijo v roki. Kaj pomeni lilija? Je podoba sv. čistosti, lepo bela je in se loči ravno po svetli belini od drugih cvetlic. *Kakor je lilija med trnjem, tako je moja prijateljica med hčerami* (Sijouskimi). (Vis. pes. 2, 2.) Katera je ta lilija? Marija je, lilija iz nebes. *Jaz sem cvetlica na polji in lilija v dolinah.* (Vis. pes. 2, 1.) To lilijo je presadil nebeški Oče iz nebes na zemljo, čisto brezmadežno. Ni je zatemnil madež izvirnega greha. Prebivalci mesta Nazareta, (katero ime pomeni: cvetlični dol) so videli krasno vzraščati to kraljevo lilijo v hiši Joahima in Ane. Čista in brezmadežna je ostala ta lilija, niti dih greha, tudi ne slabo nagnenje ni omadeževalo čiste duše. Komaj se je razcvela ta lilija, je hitela v Jeruzalem, da bi obljubila ondi devištvo ter prinašala v tihem tempelju čist, brezmadežen dar Bogu. Glej jo, kako kleči ondi v deviški čistosti, v pobožni, goreči molitvi! Pa kako zarudi, kako se prestraši, ko se prikaže angelj ter jo pozdravi: *Češčena, milosti polna.* Strmi in se čudi, pa obotavlja se celo sprejeti najvišjo čast, čast matere božje, dokler jej ne zatrdi angelj, da ne bođe izgubila snežno bele nedolžnosti. O tako še ni in ne bo evela nobena cvetlica, nobena lilija. *Mnoge hčere so si nabrale bogastva, ti si prekosila vse.* (Preg. 31, 29.) — *Vsa si lepa, o Marija, in madeža ga ni na tebi.*

Kako lepo opeva njo, prečisto devico pevec visoke pesni. Imenuje jo zapečaten studenec, ki ni bil nikdar zastrupljen. Kot ogledalo brez madeža; kot visoko cedro čistosti, kot goreči grm na Horebu jo opeva. Pa ne more povedati, kako je lepa in čista; ko jo gleda v proroškem duhu vsklikne: *Vsa si lepa in madeža ni na tebi!* — Skrinja zaveze, v kateri so se hranile postave, je bila opisana ob robih z lilijami. Koliko bolj se spodobi tebi, o Marija, v roko snežno bela lilija, tebi, ki si živa skrinja zaveze, mati Boga in človeka, mati in vendar devica!

IV. Marija ima krog glave krono iz svetlih zvezd. Navada je med ljudmi, da kronajo vladarje, slavne vojskovodje s krono iz zlata, biserov, lavorja itd. Tako kronanje je znamenje zmage, slave. Tudi Gospod v nebesih krona svoje izvoljene. *Kdor se bojuje do konca, bo dobil krono zmage.*

Kakšno krono pa si je izmislila božja vsegamogočnost Mariji? Živela je Marija prav angeljsko življenje. Verovala je trdno, kakor so verovali očaki, goreča je bila kakor aposteljni, čista kot angelji. Srce, telo, dušo je darovala Bogu ter je v čednostih prekosila vse Adamove otroke, da, celó angelje v nebesih. *Lepša je ona, pravi sv. Epifanij, kot kerubi, serafi in cela truma angeljev.* Vse misli

njene so hrepenele k Bogu: *Kdo mi dá peruti, kakor golobu, da poletim in počivam.* (Ps. 54, 7.)

Prišla je ura ločitve s sveta: *Pridi z Libana, nevesta, pridi z Libana, pridi, boš venčana!* (Vis pes. 4, 8.) jo kliče sv. Duh, svojo ljubljeno nevesto. Pridi, mati Jezusova, zapusti solzno dolino, kjer si trpela mnogo, pa si se stanovitno bojevala! Poda jej Jezus svojo mogočno roko: glej, kako se dviguje ona v nebo, nad oblake, vedno višje in višje. *Kdo je ona*, se vprašujejo čudeč se angelji, *ki prihaja kot jutranja zarija, lepa kot luna, izvoljena kot solnce?* Sedaj pride do vrat nebeških; pač so klicali angelji: „Odprite vrata, vi knezi; odprite se večna vrata; nebes kraljica prihaja“. (Cf. ps. 23, 7.) — Pozdravljajo jo vsi duhovi nebeški: *Ti si slava Jeruzalema, veselje Izraela in čast našega ljudstva.* Vedno višje plava Marija v nebeških prostorih. *Povzdignena je Marija nad kore angeljev*, poje sv. cerkev. Kakor je Salomon rekel sestri svoji materi poleg sebe, je posadil sedaj Jezus Marijo poleg sv. Trojice na zvezdnat tron. *Kateri te je v nebesih kronal*, molimo v rožnem vencu. Ta krona pač obstoji iz angeljev in nadangeljev, iz pravičnih duš izveličanih. *Pravični se bodo svetili kot zvezde na nebu.* Angelji in izveličani so tiste zvezde, ki obdajajo Marijino glavo, so krona njene slave. Glej, kako jej služijo angelji, ki gledajo obličje nebeškega Očeta, nadangelji, katere je pošiljal Bog na zemljo, serafi, ki zakrivajo obraz pred božjim obličjem . . . vsi nebeški knezi ji služijo. Mučenci jej ponujajo svoje palme, device vence, pravični krone. Najbolj pa jo slavé ondi in jej služijo tisti presrečni, katerim se je Marija skazala kot mater usmiljenja ter jih v življenji rešila iz grehov in zmot. In kolikošno je število teh! Sv. Bernardu se je zdelo, da vidi krog glave Marijine krono iz samih levov in leopardov. To so spokorniki, ki sedaj nebeško veselje uživajo na priprošnje Marijino. Dasiravno so bili poprej levi in leopardi, so sedaj pravi biseri v prekrasni kroni Marijini, delajo jej največje veselje.

Pa imeti bi moral zlata usta sv. Janeza Krizostoma, da bi vam mogel opisati z vzvišenimi besedami tisto čast, slavo, veličastvo, s katero je kronana sedaj Marija v nebesih. Imeti bi moral jezik sv. Pavla in njegovo oko, s katerim je bil zamaknen v nebesa. Pa strmel bi le in vsklikniti moral: Nobeno oko ni videlo, nobeno uho slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo, kar je pripravil Gospod Mariji, kraljici nebes in zemlje!

Kaj ne da, predragi, lepa je ta podoba! Pa ima tudi lep pomen. Na zemlji stoji Marija in te uči s sv. Pavlom: išči, kar je gori, namreč

v nebesih! Marija ni iskala bogastva, ne časti, pri Bogu je imela svoje misli. Zaničevala je posvetno, ki mine. Uči se od Marije svoje matere. — Marija stopa kači na glavo. *Čujte in molite!* se glasi klic Jezusov. Imej tudi ti satana pod nogami. *Premagaj grešno poželenje in čezenj gospoduj!* je rekel Gospod Kajnu. Služi Bogu in ne satanu. Rad bi bil ti srečen. Le ena nesreča je: greh. Ta te oropa vseh dobrih del, te loči od vseh dobrih ljudi, od angelja varuha, od Marije, od Boga, on ti umori dušo: kazen za greh je smrt. Z grehom postaneš sovražnik Božji, strašna beseda to! In v grehu umreti še strašnejše. Grozno je pasti v roke živemu Bogu! *Sin moj*, te svari sveto pismo, *beži pred grehi, kakor pred kačo, njih zobje so levovi zobje in človeku dušo umoré.* (Sir. 21, 2.) Beži pa posebno pred eno pregreho, pred nečistostjo. Gnjus v očeh božjih je ta pregreha. O, da, gnjus: pet mest udanih nečistosti pokonča Bog z ognjem; mrtvo morje kaže še vedno, kako sovraži Bog to pregreho. Nečistost je ogenj, ki žge, dokler ne uniči človeka, pravi sv. pismo. O beži, mladeneč moj, deklica krščanska, beži iz kraja, kjer je nevarnost zate! O glej lilijo v rokah Marijinih! O kako lepo je čisto ljudstvo. (Preg. 4, 12.) Poglej nedolžnemu v oko, kako jasno je: iz tega očesa odsvita svit božji in duša, o kako lepa je . . . Sv. čistost, ta čednost je iz nebes, je nekaj angeljskega. *Kdo bode prišel na goro Gospodovo? Ki so čistega srca*, odgovarja psalmist.

Obrnimo danes svoje želje in misli onkraj zvezd, tje k Bogu, kjer ob znožji trona božjega kraljuje Marija. Združimo tudi mi revni Adamovi otroci danes svoje molitve z nebeškimi duhovi in dajmo čast brezmadežni Materi božji. Ob enem pa jo goreče prosimo, mi ki živimo v nevarnosti, obdani od sovražnikov. *Ona je moč in podpora onih, ki so v nevarnostih, luč onih, ki so v temi*, pravi sv. German. K njej se toraj obrnimo in kličimo: Spomni se me o Marija, poglej me z milim svojim očesom. Glej, poln grehov sem, moja duša je omadeževana. Ni bilo še slišati, da bi ga zapustila, ki je pribežal k tebi. O neomadeževana Devica, hočem te prositi s sv. Filipom Nerijem, glej ti me moraš srečnega storiti! Hočem ti od danes naprej služiti. O da bi prišel kmalo čas, da bi mogel služiti v nebesih z angeljskimi kori in svetniki tebi svoji materi, svoji kraljici! O Marija, *Kraljica brez madeža spočeta, prosi za nas!* Amen.

Fr. Rihtar

2. Marija kot brez madeža spočeta od Boga napovedana v besedah in podobah!

Vis. pes. 4, 7.

Sv. adventni čas je čas pripravljanja na prihod našega Odrešenika in Zveličarja, in 4 adventne nedelje nas opominjajo onih 4 tisoč dolgih let, v katerih so pričakovali ljudje Zveličarja na svet. — Bog je bil sicer že v raji precej po grehu obljubil poslati Odrešenika, vendar pa njegovi modrosti in previdnosti ni dopadlo poslati ga precej po grehu; ampak hotel je, da ljudje sami spoznajo, kako potrebni so božjega učenika in rešitelja iz zmot in grehov; in da človek sam prosi razsvitljenja in pomoči od zgoraj, kakor je sam zapustil Boga in menil sam brez Boga srečen in močen postati! — Ljudje so res po dolgih, britkih skušnjah prišli vedno bolj k spoznanju, da si sami ne morejo pomagati, da se sami ne morejo rešiti zmot in najti pravo pot, da se sami ne morejo greha rešiti: zato so bili pa tudi njih mili glasi čedalje bolj močni v zdihovanji po njem, katerega je vesoljni svet pričakoval in so se razodevali v mogočnih klicih: *Rosite ga nebesa od zgoraj, vi oblaki dežite pravičnega, odpre naj se zemlja in naj rodi Zveličarja!* — In kadar se je vse to dopolnilo, je imel po božjih sklepih še le priti Zveličar sveta! — Ktera pa bo tista srečna med ženami, katera mu bo mati?! — Tudi to vprašanje je šlo tako živo med ljudmi, kakor hrepenenje po Odrešeniku. Pa tudi tega vprašanja ni pustil Bog temnega in skritega med ljudmi, temveč kazal je v dolgem času obljub večkrat, včasih temneje, včasih jasneje, sedaj v besedah, sedaj v podobah, kakošna bo mati Odrešenikova. In ker sedaj mi že vemo, katera in kakošna je bila mati Zveličarjeva, hočemo danes, ko obhajamo ravno spomin začetka njenega življenja ali spomin njenega brezmadežnega spočetja, videti, da je Bog res že od začetka sveta v besedah in predpodobah kakor Odrešenika, tako tudi njegovo mater, kot čisto, brezmadežno Devico svetu napovedal. Verska resnica, brezmadežnega spočetja Device Marije, je bila toraj že od začetka od Boga razodeta, a sv. cerkev jo je še le v poslednjih časih, kot od Boga razodeto verovati zaukazala. To naj bo kratek zapopadek mojega govora. — Preden pa začnem, počastimo že naprej Marijo, rekoč: „Češčeno bodi Tvoje sveto in brezmadežno spočetje, o Devica Marija!“

I. Kristus je rekel, da bo njegov drugi prihod na svet, ko bo prišel sodit žive in mrtve, enak blisku, kateri se sveti od solnčnega

izhoda do zahoda; ravno tak je bil tudi njegov prvi prihod, kot novorojenega Zveličarja: Nebeška svitloba se je zlivala po Betlehemskih planjavah in nebeška zvezda je trem Modrim pot razsvitljevala in vsemu svetu oznanovala, da je sedaj prišla prava luč na svet, katera preganja temo srca, — solnce pravice, katero ima ogrevati mrzla srca za pravico, za ljubezen božjo in dobra dela. — Vemo pa, da predno solnce vzhaja, se vselej na nebu prikaže lepa jutranja zarija — in v tej lepi — jutranji zariji, katere ni temnila nobena meglica greha, časti in pozdravlja sv. cerkev Marijo. — Kot tako čisto in brezmadežno jutranjo zarijo jo pozdravlja sv. cerkev vedno, posebno pa sedaj v adventnem času, kateri še posebno češčenju brezmadežne Device Marije velja!

1. Kako prav ima sv. cerkev in ž njo tudi mi, če Marijo častimo in pozdravljamo kot vedno brezmadežno, se vidi iz najstarejšega razodenja božjega v raji. Že v paradizi se je zagrozil Bog kači, rekoč: *Sovrašтво bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom, ona ti bo glavo strla, in ti boš njeno peto zalezovala.* (I. Mojz. 3, 15.) — Kdo pač, mislite, je bila ta žena, o kateri govori Gospod, da bo sovrašтво naredil med njo in peklensko kačo? — Morebiti Eva? — O nikakor ne! — Eva ne more biti ta žena, zakaj Eva je prijaznost storila s kačo, je njenim obljubam bolj verjela kot božjemu žuganju, je njo ubogala in poslušala in tako pod oblast zapeljive kače prišla. Ona tedaj ni mogla biti tista, katera bi imela kači glavo streti, ker je bila sama od kače premagana! — Žena, o kateri Bog tukaj govori, ni smela biti nikdar v kakošni, tudi najmanjši zvezi ne s hudobno peklensko kačo, ker sicer bi neskončno resnični Bog ne bil mogel reči, da ji bo žena glavo strla! — To presrečno ženo, med vsemi milijoni ženâ najsrečnejšo na svetu, vi poznate že, Marija je, mati našega Odrešenika; le ona ni nobenega tudi najmanjšega greha v svojem življenji storila in ker ni bila nikdar nikoli pod oblastjo hudobe, je morala biti tudi brez izvirnega ali poddedovanega greha, toraj brezmadežna v svojem spočetji in rojstvu, kakor jo tudi mi s sveto cerkvijo vedno častimo in pozdravljamo!

2. Drugi sled Marijine vedne čistosti in brezmadežnosti najdemo v skrivnem razodenji sv. Janeza. Temu posebnemu ljubljencu božjemu je bilo dano tudi gledati posebne božje skrivnosti in sklepe božje modrosti prihodnjih in preteklih časov. Govori namreč, da je videl v prikazni hud boj med dobrimi in hudobnimi angelji (Raz. 12, 7.): *In vstal je velik boj v nebesih. Mihael in njegovi angelji so se bojevali s drakonom in drakon se je bojeval in njegovi angelji. In*

niso premagali . . , in doli je bil pahnen drakon, stara kača, ki se ji pravi hudič, in satan, ki zapeljuje ves svet! — Pa zakaj so se dobri in hudobni angelji bojevali med seboj? To je vam znano! — Bog jih je namreč hotel v ponižnosti, kakor človeka v pokorščini poskusiti. In zavoljo tega jim je, kakor se iz tega svetega pisanja vidi, že naprej v duhu pokazal, da hoče razun njih vstvariti še druge pametne stvari, izmed katerih jih bo ena na lepoti, čednosti, prednostih in zasluženji, še celo preseerala, kakor stoji pisano ravno tam: *Veliko znamenje se je prikazalo na nebu, žena s solncem obdana in luna pod njenimi nogami in na njeni glavi krona iz 12 zvezd.* (Raz. 12, 1.) Ta žena po mislih svetih očetov očitno pomeni le Marijo! — Bog je že pred stvarjenjem vedel za človekov greh, in je sklenil človeka odrešiti in si je Marijo izvolil za mater Odrešenikovo, in jo je tudi v njeni veliki lepoti pokazal nebeškim duhovom, angeljem! — Angelji nebeški toraj so bili prvi tisti srečni, kateri so jo že pred njenim rojstvom videli kot ženo s solncem obdana — in krono 12 zvezd na njeni glavi. Videli so jo kot ženo, katera jih na lepoti, čednostih in zasluženji ima še celo prekositi, akoravno so bili sami neizrečeno lepe in imenitne stvari! — Zvesti in dobri angelji so se tudi te prikazni močno obveselili, molili so božje skrivnosti in častili in občudovali božjo neizmerno ljubezen do ljudi, ter se veselili Marije kot svoje kraljice; hudobni angelji pa so bili oslepljeni od svoje lastne ljubezni in dopadljivosti, in prevzetne misli nad seboj jim niso pustile, Marijo kot lepšo Božjo stvar spoznati, zato so se puntali in drakon se je ošabno „vstopil pred ženo“ (Raz. 12, 4) in boj se je začel — pa ponižnost je zmagala — in napuh je padel v pekel! — Kristijani, pomislite sedaj, kako bi bilo mogoče, da bi bilo že od vekomaj tako sovraštvo med hudičem in Marijo, če bi bila ona kedaj pod njegovo oblastjo? — Kako bi bilo mogoče, da bi jo bili dobri angelji precej spoznali in pozdravili kot kraljico svojo, če bi bila le kedaj pod oblastjo greha? Kako bi jo bili višje od sebe pozdravljali, če bi bila le kedaj tudi s senco greha kakoršnega koli omadeževana, posebno ker sami niso bili nikdar v grehu?! Kako bi jim jo zamogel neskončno sveti in pravični Bog v toliki krasoti in lepoti kazati, če bi zares ne bila vsa lepa in brez madeža?! — O zares, Marija je bila zmeraj in vsaki čas brez madeža!

3. Pa prehodimo v duhu vsa stoletja starega časa, povsod vidimo in najdemo, kako nam sv. Duh mater Gospodovo kot brezmadežno Devico po prerokih napoveduje. *Vsa si lepa moja prijateljica in madeža ni na tebi.* (Vis. p. 4, 7.) — *Veliko hčer je nabralo bo-*

gastva, ti si vse preseгла. (Preg. 31, 29.) — *Na vsi zemlji sem stala in čez vsa ljudstva in čez vse narode sem višjo oblast imela.* (Sir. 24, 10.) — Kaj ti častni priimki pač družega hočejo pomeniti, kakor Marijino vedno čistost — brezmadežnost?

V bogastvu je ona vse prekosila; v kakošnem pač, če ne v nedolžnosti? Najvišja oblast se ji pripisuje, zakaj neki — če ne zato, ker je še celó satana v oblasti imela, on pa nikdar ne nje? *Kralj bo želel tvoje lepote,* pravi kraljevi prerok David, *zakaj on je Gospod, tvoj Bog, ter ga bodo molili...* (Ps. 44, 11—19.) Naš Zveličar bi si pač ne želel lepote, če bi bila tudi le za malo časa z grehom otemnjena! — Toraj Marijina lepota ni mogla biti nikdar z grehom otemnjena. — Kako bi se mogla ona primerjati krasni jutranji zariji, čistemu solncu, mili luni? (Vis. p. 6, 9.), če bi res vedno čista ne bila!? — Kako bi jo bil mogel sam angelj Gospodov pozdraviti: *milosti polna!* če bi bila kedaj milost božjo zgubila? — Zgubila bi jo pa bila, če bi bil greh kedaj gospodaril nad njo. Ker je bila toraj milosti polna v božjih očeh, je morala biti vedno čista, nedolžna, brezmadežna, tudi v prvem trenutku svojega življenja!

II. Pa Marija ni bila samo z besedo v stari zavezi kot vedno čista Devica svetu napovedana, ampak bila je kot čista, brezmadežna Devica tudi v lepih podobah in pomenljivih zgledih napovedana. Kakor se vse skrivnosti našega odrešenja v bolj ali manj očitnih in jasnih podobah starega zakona kažejo, — tako tudi Marijino brezmadežno spočetje. Premislimo toraj še nekatere teh predpodob.

1. Eva je prva podoba Marijine vedne čistosti. Bog je Evo vstvaril čisto, brez greha, zakaj nič omadeževanega ni moglo priti iz rok Najčistejšega. Kako bi si mogli le misliti, da bi Marija ne bi bila vsaj tako čista vstvarjena, kakor Eva; kako bi mogli mi Mariji odrekovati prednosti, katere je Eva imela nad seboj, če pomislimo, da je bila Marija za vse kaj višjega namenjena od Boga, kot Eva! Eva je imela biti naša mati po mesu, Marija pa naša mati po duhu; Eva je imela biti tovaršica in pomočnica Adamu „človeku“ — Marija pa tovaršica drugemu božjemu Adamu Jezusu Kristusu! — Kakor pa je Kristus neskončno več, kakor je bil Adam, tako moramo po pravici sklepati, da je morala biti Marija ne le samo Evi enaka, ampak brezmerno bolj obdarovana z vsemi darovi, kot Eva! — Če je bila pa že Eva vstvarjena brez greha, kdo bi potem mogel misliti ali reči, da Marija ni bila vstvarjena brez greha — spočeta brez greha!? — Tega si mi drugače misliti ne moremo. Tako toraj nam je Eva lepa predpodoba Marije — brez madeža greha spočete!

2. Druga lepa predpoda Marijne brezmadežnosti je Noetova barka. *Naredi si barko iz obrezanega lesa . . . in s smolo jo zamaži znotraj in zunaj* — je ukazal Bog Noetu (I. Mojz. 6, 14.), da tako valovi vesoljnega potopa niso mogli vanjo. In Noe je šel v barko in Gospod sam jo je od zunaj za njim zaprl, (I. Moz. 7, 16.) — in bil je rešen in oče novega zaroda. — V čem toraj je podobna Noetova barka brezmadežni Devici Mariji? — Kakor je namreč vesoljni potop vse preplaval in pokončal, tako je tudi Adamov greh prišel nad nas vse, kateri smo iz njegovega rodu: *Po enem človeku*, govori sv. apostelj, *je prišel greh na svet in po grehu smrt; in tako je nad vse ljudi prišla smrt, ker so vsi v njem grešili.* (Rim. 5, 12.) — Le ena je bila, katero ta splošnja povodenj greha ni zadela, kateri ni nič škodovala, — Devica Marija! — Kakor je bila Noetova barka od zunaj in od znotraj zakapana in zavarovana, da še kapljica vode ni mogla vanjo, tako je bila Marija s posebno milostjo božjo obvarovana pred silo greha, tako, da še celo senca greha ni mogla do njenega srca! — Noetova barka, katero je Gospod sam zaprl, nam kaže v podobi čistost Marijino, katero je Gospod sam zavoljo zasluzenja Kristusovega, po katerem je imel rešen biti vesoljni rod človeški, obvaroval pred zalivom splošnega izvirnega greha!

3. Enaka podoba neomadežane device Marije je tudi goreči grm, v katerem se je Gospod Mozesu prikazal. Ko je Mozes ugledal grm, ki je gorel pa ne zgorel, je rekel sam sebi: *Pojdem in bom pogledal to veliko prikazen, zakaj da grm ne zgori. Ko je pa Bog videl, da gre gledat, ga je poklical iz srede grma: Mojzes . . . sezuj čevlje s svojih nog, zakaj mesto, na katerem stojiš, je sveta zemlja.* (II. Mojz. 3, 3—5.) — Ta goreči grm je zopet lepa podoba neomadežane device Marije. Sv. cerkev v tem gorečem grmu spozna prečisto brezmadežno devico Marijo napovedano. Kakor je bil namreč grm v plamtečem ognji ves svetel, pa vendar ni zgorel, ampak cel, nepoškodovan ostal; tako je bila tudi Marija v sredi ognja izvirnega greha — sveta zemlja, nepoškodovani grm, katere ogenj greha ni nikdar obsmodil.

4. Prav lepa podoba neomadeževane device Marije je tudi kraljica Estera. Estera je bila poprej lepo, čisto judovsko dekle, katero si je Perzijanski kralj Asver za svojo ženo izbral. Aman je bil pri kralji prvi služabnik in le-ta je našuntal kralja, da je dal povelje, naj se pomoré vsi judje, zato ker so se mu zamerili. Ko je pa Estera zvedela, kakošno povelje da je dal kralj, se je bala za svoj rod, toraj sklene, naj velja, kar hoče, za svoj narod kralja milosti prositi. Na-

pravila se je praznično, ter je šla pred kralja, akoravno je vedela za kraljevo prepoved, da ne sme nihče pred njega in da mora vsak umreti, kdor nepoklican pride pred kraljevo obličje. Kralj sedi v zlatu na sedežu, ter se lesketa v dražih kamnih, tako, da ga je bilo groza in strah pogledati. Ko povzdigne še svoje oči in srditost svojega srca pokaže, se prestraši kraljica Estera, da se od strahu sesede. Toda glej, naenkrat postane mehko njegovo srce in reče prijazno kraljici: Nikar se ne boj, ne boš umrla, ker ne zate, ampak za vse druge je ta postava. (Est. 4, 11.) — Glejte, enako je bilo tudi pri Mariji. Če je tudi za vse veljala postava, da morajo umreti zavoljo Adamove nepokorščine; Marije ta postava ni zadela, ona je milost našla v očeh najvišjega Kralja; in kakor kralj Asver ni hotel, da bi postava, po kateri je moral umreti vsak, kdor je nepoklican prišel pred njegov obraz, zadevala njegovo preljubljeno kraljico: tako tudi Bog ni pripustil, da bi postava izvirnega greha, zavoljo katerega je zapadel ves človeški rod večni smrti, zadevala Marijo devico. Ona je bila brez madeža spočeta!

Pa še veliko družih skrivnostnih podob, zgledov in prilik najdemo v stari zavezi, v katerih je Bog svojo prečisto ljubljeno svetu napovedoval in kazal. Imenuje jo *zapečaten studenec* (Vis. ps. 4, 12), v katerem ni izvirala kalna voda greha; imenuje jo *zaprt vrt* (Vis. p. 4, 12.), na katerega ni našla peklenska kača, kakor v paradiž, svojega uhoda! — Marija je prelepa, predragocena *skrinja zaveze*: stara skrinja zaveze je bila od znotraj in od zunaj prevlečena s čistim zlatom; nova skrinja zaveze — Marija — pa je ogrnena s plaščem vse svetosti! — O zares! mi si Marije ne moremo drugače misliti kot brezmadežno, in taka je tudi zares bila. Kako bi bilo tudi mogoče, da bi bil Najsvetejši hotel vzeti svoje telo od žene, katera bi bila kedaj omadeževana? — Spodobilo se je toraj, da je Sin božji rojen bil le iz najsvetejše brezmadežne Device. In taka tudi je bila od nekdaj pobožna misel vseh modro mislečih in prevdarjajočih učencikov. Bog sam jo je sedaj bolj skrivnostno, sedaj zopet bolj očitno in jasno razodeval v besedah, podobah in zgledih in sv. cerkev je v poslednjih časih, kakor nezmotljiva učiteljica božjih skrivnosti, tudi Marijino „brezmadežno spočetje“ kot od Boga razodeto resnico razglasila in jo kristijanom trdno verovati zapovedala, in Marijino nedolžnost kot *najdražji zaklad* vernim posnemati priporočala!

Toraj vas, dragi kristijani, k sklepu vprašam, kaj je več vredno, kot nedolžnost, katero nad Marijo občudujemo? — Morebiti zakladi srebra, zlata, obleke, ali družega premoženja? Nikakor ne! — More-

biti čast, stan, imenitnost, učenost? Tudi ne! Vse to bi bil Bog v svoji mogočnosti Mariji lahko dal, pa vsega tega ji ni dal, ker vse to ni veliko v njegovih očeh! Dal pa ji je svetost in nedolžnost višjo kot vsaki stvari, v znamenje in nam v nauk, koliko da ste vredni pred njim. O skrbimo za nedolžnost in svetost tudi mi vsak po svojem stanu; če že tudi Mariji ne moremo enaki postati, če je že tudi ne moremo doseči v svetosti, smo ji vendar lahko če dalje bolj podobni, in čem bolj podobni, tem bližje njej, in čem bližje njej, toliko lažje jo bo vsak najdel: kdor pa najde njo, *bo najdel življenje in prejel zveličanje od Gospoda!* Amen. Andr. Šimenec.

Tretja adventna nedelja.

I. Lastnosti božje. — Božja vsegapričujočnost.

V sredi med vami stoji, katerega vi ne poznate. Jan. 1, 26.

Tako resnobno očitane so zaslišali tisti farizeji, katere je bila judovska shodnica iz Jeruzalema poslala k Janezu Krstniku v puščavo vprašati, kdo da je. Zakaj pridete v puščavo Mesija iskat? Tisti, katerega narodi pričakujejo, ki bo zveličanje dovršil, tisti, o katerem vsi preroki spričevanje dajejo — on je *sredi med vami*, pa vi ga ne poznate. Le odprite svoje oči, jim je hotel reči, pomislite to, kar je v postavi o njem pisano, potem vam ni mogoče njegove osebe zgrešiti. V sredi med vami je, a vi ga v svoji neveri nočete spoznati.

Ali pa tako očitane ne velja tudi mnogim kristijanom? Sv. cerkev, katera je tudi kakor Janez poklicana, Zveličarju pripravljati pot v človeška srea, bere te očitavalne besede in hoče z njimi tudi vernikom zbuditi vest, da se vprašajo: V sredi med vami je Gospod, ali se pa mi vselej njegovi pričujočnosti primerno in dostojno tudi obnašamo in s tem spričujemo, da ga poznamo? Pač veste, hoče reči, da je Bog v vaši sredi, pa vi ne mislite nanj. Vi se obnašate, kakor bi bil Bog daleč proč od vas, kakor da bi vas in vaših dejanj natančno ne poznal. Vi ga ne poznate, kajti *kdor pravi, da Boga pozna, pa njegovih zapoved ne drži, ta je lažnik.* (1. Jan. 2, 4.)

Ker tudi nam sv. cerkev takó očita, nas ob enem opominja rekoč: Spoznajte Boga, kateri je sredi med vami, mislite nanj, ki je povsod pri vas. Ta opomin hočemo danes ubogati ter vsegapri-

čujočnost božjo preišljevat, da bomo še bolj Boga spoznali ter ga toliko rajše ljubili. V ta namen vam danes razložim:

a) to lastnost božjo,

b) pa izpeljem iz nje resnice za naše življenje.

Tako bomo počastili Boga, svoje duše pa pokrepčali.

I. Bog je vsega pričujoč, se pravi: Bog je povsod v nebesih in na zemlji in na vseh krajih. Ni ga toraj kraja, kjer bi Bog ne bil; ni mogoče misliti prostora, katerega bi on ne napolnoval.

1. To moramo nekoliko bolj razložiti. Pojdi od severa do juga ali poleti s svojim duhom na zahod ali vzhod, dok si prispel na skrajne meje zemeljskega kroga; stopi doli v temne globočine neizmerne morja ali povzdigni svoje oči do najvišjih vrhov snežnobelih gorâ, kamor še ni stopila človeška noga; hiti od zvezde do zvezde, dokler si prispel na mejo slehernega prostora: Bog je povsod. Pa ne samo na vsakem kraji, temuč tudi pri in v vsaki stvari, ki jo zapaziš. V nebesih je pri in v svojih angelih, ki v 9 zborih tron njegovega veličastva obdajajo; pa je tudi ob enem v vseh stvareh na zemlji in sploh vesoljnega svetovja. Bog je na zvezdah nebesa in njim kaže njih pota; on je v ljudeh ter jih uči misliti, govoriti, delati. On je pri pticah nebá, pri živalih poljá in pri ribah morjá ter jim daje življenje. On je pri rastlinah, katerim daje evet in sad, pa je v globinah zemeljskih, kjer čudovite stvarice po njegovi volji nastajajo. V vsakem kotičku razodeva svoje delovanje, pa vendar je vzvišen nad sleherni prostor. On se nikjer ne začne in nikjer ne neha. Bog je kot solnčna svetloba, ki povsod sveti, pa se ne dá vjeti; kakor zrak, ki se na vseh krajih diha, pa se vendar ne more popasti; kakor duša, ki vse telo prešinja in oživlja, pa se nikjer ne vidi.

Bog pa je lahko v svojih stvareh po svoji pričujočnosti, po svoji mogočnosti in po svojem bistvu. Da to bolje razumeš, misli si — pravi sv. Tomaž Akv. (1. q. 8. a. 3.) — kralja na prestolu. Po svoji mogočnosti je on v vsem svojem kraljestvu, ker se ona razteza čez vse kraljestvo in mu mora vse pokorno biti. Iz istega vzroka je Bog gledé svoje mogočnosti v nebesih, na zemlji, na vseh krajih, ker je vse njegovemu gospostvu podvrženo, povsod stori on, kar hoče, povsod se vse zgodi, kar zapové, njegovi mogočnosti nobeden uiti ne more. — Kralj pa ne more biti, ko na svojem prestolu sedi, po vsem kraljestvu osebno pričujoč; kajti on ne more z lastnimi očmi videti, kar se povsod godi, le v svoji sobani je tako pričujoč. Bog

pa je ob istem času v nebesih in na zemlji in povsod pričujoč, ker je namreč vse, kar je in se godi v nebesih in na zemlji, pred njegovim pogledom odkrito; njegovim očem ni nič prikritega, vse vidi in spregleda. Zato kliče prerok k Bogu: *Kam pojdem pred tvojim duhom, in kam pobežim pred tvojim obličjem? Če grem v nebesa, si ti ondi; ako se podam v pekel, si ti tamkaj. Če bi vzel zarjine perute, in bi prebival na kraji morja, bi me tudi tje peljala tvoja roka, in me držala tvoja desnica.* (Ps. 138, 7—10.) In v pregovorih (15, 3.) se bere: *Na vsakem kraji so oči Gospodove, one gledajo na dobre in hudobne.* — In zopet kralj po svojem bistvu ne more biti povsod, on je z njim, t. j. z dušo in telesom le na enem kraji, le na tesnem prostoru, katerega zavzema njegov život. Bog pa je tudi po svojem bistvu povsod v nebesih in na zemlji, povsod je ob istem času in popolnoma. Zato govori sam o sebi: *Meniš, da sem jaz Bog le v obližji, in ne tudi v daljavi, govori Gospod? Se bo li kdo skrivil v skrivališče, in bi ga jaz ne videl? Ali ne napolnujem jaz nebes in zemlje?* (Jer. 23, 24.) Brez vzroka torej ne govori sv. apostelj (Ap. dj. 17, 28.): *Bog ni daleč od vsacega izmed nas; kajti v njem živimo, se gibljemo in smo.* — In naj bi bilo še toliko svetov in še večjih kakor naša zemlja, Bog bi jih napolnil po svoji pričujočnosti, mogočnosti in bistvu, ker te ne poznajo zanj nobenih mej, on je torej neizmeren. Zato pa si ne smemo misliti Boga, kakor bi njegova podoba segla od zemlje do nebes ali še dalje, ker Bog je duh, na vsakem kraji je popolnoma in nerazdeljen, kakor bi bil samo tam in sicer nikjer.

2. Zakaj pa je Bog vsegapričujoč in neizmeren? To lastnost mora pred vsem zato imeti, ker je neskončno popolni duh. Duhovno bitje pa je vzvišeno nad prostor; ono ne napolnuje prostora in ni od njega omejeno, ako Bog sam duha ni na kak prostor navezal, kakor je pri naši duši. Le kar je telesnega, tvarinskega, obstoji v gotovem prostoru in ga napolnuje. Telesno bitje je iz raznih delov sestavljeno, ki se med seboj ločijo. In tako bitje potrebuje prostora. Duhovno bitje pa ni sestavljeno iz raznih delov, je enotno in za svoje življenje in obstanek ne potrebuje prostora ter se ne more vanj zapreti. Prostor obstoji tako, kakor je zdaj, še le od stvarjenja. Bog pa kot stvarnik prostora ne potrebuje, ta pojem se nanj ne more obračati, ker je on neskončno popolen duh. In kot tak je neizmeren ter povsod pričujoč.

Bitje božje mora biti neizmerno in vsegapričujoče, ker je Bog kot popolni duh ob enem tudi najsvobodnejši in je vsaka omejitev

pri njem nemogoča. Kar je navezano na kraj, ima znamenje nepopolnosti in omejitve. Kolikor imenitniše je bitje, toliko več zmožnosti ima, od enega kraja do drugega se pregibati in na mnogih krajih biti pričujoče. Ta postava se lahko opazuje v stvarstvu. Neživeče (neorganske) reči so navezane na en kraj, katerega same ne morejo zapustiti. Te so nepremakljive in na najnižji stopnji. Živeče (organske) stvari so že svobodnejše. Rastline prikljujejo iz tal in delajo perje, vejice. Njih živelj je popolnejši, vendar so še na grudo navezane, na kateri rastejo. Še prosteje se giblje žival, ki hodi od enega prostora do drugega in ima samostojnejše življenje. Nad tem pa stoji duševno življenje, kakor se v duši človeški razodeva. Naš duh je sicer po božji volji na telo navezan, ali on v svojih mislih leta, kamor hoče. Noben prostor ga v tem ne more motiti. O nebeških duhovih, ki niso na telo navezani, pravi sv. pismo, da doli na zemljo plavajo, in ob enem gledajo obličje svojega Očeta, ki je v nebesih. Bog pa je najvišji Duh, ki ima življenje v sebi brez vsake omejitve, zato mora biti kot najprostejši ob enem tudi vsegapičujoč in neizmeren. Zmožnost na več krajih ob enem biti in od nobenega prostora omejen se pregibati, je gotovo popolnost, in tako sprednost mora v neskončni meri imeti Gospod Bog kot najpopolnejše bitje, zato je neizmeren in povsod pričujoč.

3. Pa bi kdo ugovarjal rekoč: Kako je mogoče, da je Bog povsod, ne samo po svoji pričujočnosti in mogočnosti, temveč tudi po svojem bistvu?

Poreče kdo: kako more biti pri grdih, ostudnih rečeh, katerih je dokaj na svetu; on, ki je tako svet in popolen? Pravite: Ali je tudi pri hudobnih ljudeh pričujoč, ki njegove postave prelomijo ter ga žalijo?

Naši pojmi o božji vsegapičujočnosti bi bili pač preveč počutni, ako bi mislili, da ga katera reč omadežuje. Saj je on tudi vse vstvaril, pa ni na svoji časti nič zgubil. In njegova pričujočnost ne obstoji v tem, da bi se on s stvarmi zmešal. Z božjo pričujočnostjo je tako, kakor s solncem. Ali je za solnce nespodobno, da ne obseva le lepih stvari, temveč tudi grde in smradljive, mlakuže, in da svoje svitile žarke združuje z ostudnimi rečmi? Ali je solnce zato omadeževano? Ali kaj zgubi na svoji svitlobi in čistosti? Koliko manj se to more misliti od Boga, koliko manj se more on omadeževati, ker je popolni najčistejši duh, pred čegar obličjem ni nič nagnjusnega, kakor le greh.

Enako je on tudi pri hudobnih ljudeh in pričujoč pri njihovih djanjih, a vendar na svoji svetosti in popolnosti nič ne zgubi. Kajti

dal je človeku prosto voljo in zmožnost, da svoje moči tudi v hudo zlorabi. On le dopušča, in mora to storiti, ker se naj človek prosto-voljno odloči za nebesa ali pekel.

Če vse to premislimo, moramo pač z aposteljnomo (Efež. 4, 6.) vzdihniti: *En Bog je in Oče vseh, kateri je čez vse, in po vsem in v nas vseh.* Akoravno pa je Bog povsod priučoč, vendar mu posebno priučočnost pripisujemo še v nebesih, v cerkvah, v dušah pravičnih. In to po vsej pravici. Kajti tukaj on svojo priučočnost na poseben način razodeva.

V nebesih je posebno priučoč; zato molimo: *Oče naš, kateri si v nebesih!* Tu na zemlji nam je Bog pač priučoč, on nas vidi, — a mi ga ne vidimo, on nam svoje priučočnosti ne dá tako natančno spoznati. Res nekako veljajo besede današnjega evangelija: *V sredi med vami stoji, pa vi ga ne poznate.* A v nebesih je drugače. Tam Bog angelom in svetnikom razodeva svoje veličastvo, tam je svoj tron postavil in prejema čiščenje nebeških trum.

V cerkvi je čudežno priučoč, ker si jo je za svojo hišo izvolil, tukaj posebno svoje milosti deli nam, ki smo še na zemlji, ker si je v zakramentu sv. rešnjega Telesa tron svoje milosti postavil. Od tu se v podobah kruha in vina v naša srca preseljuje.

Zato pravimo, da je Bog še posebno v duši pravičnega priučoč. Zveličar sam zatrjuje: *Ako me kdo ljubi, bo moja besedo držal, in Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.* (Jan. 14, 23.) In sv. apostelj kristijana kar naravnost imenuje tempelj sv. Duha. Vsled posvečujoče milosti božje je duša človeška res prebivališče trojedinega Boga.

Če pa to vemo, kdo bi pač ne želel: zmir biti vreden tempelj Božji!

II. In to bomo, ako si živo predočujemo resnice, ki sledijo iz te lastnosti božje — samo že iz njegove priučočnosti.

Če premišljujemo božjo vsepriučočnost,

a) moramo Boga v svetem strahu in spoštovanji moliti povsod, kjerkoli se znajdemo. Preleti s svojim duhom zvezde in svestove, tam najdeš Boga z vsem njegovim bistvom; oziraj se po stvarstvu krog in okrog, od vseh strani ti doni: tudi tukaj je Bog; opazuj duhteče rastline, brhke živali, bistre vodé in visoke goré, vsa narava ti pravi: da je tempelj Najvišjega; in ti hodiš po tem lepem tempelju; in kjer stojiš, kamor se podaš, je Bog zraven tebe, pri tebi, v tebi, oh je nad teboj in pod teboj. O kako čudovit je, kako veličasten! Ali ga ne boš v sv. strahu in spoštovanji molil in preslavljal povsod

njegovega veličastva? Kdo ne bi psalmistu pritrdil, ki pravi: *Pojte Gospodu in hvalite njegovo ime; slavite dan na dan njegovo pomoč. Oznamujte pri ljudstvih njegovo veličastvo, pri vseh narodih njegova čuda. Kajti velik je Gospod in hvalevreden, čez vse strašen je nad vse bogove!* (Ps. 95, 2—4.)

b) Ta misel na božjo pričujočnost je tedaj pripravna te s sv. strahom navdati in torej te odvrčevati od greha. Kdo bi se drznil, vpričo starišev ali znancev, katere resnično časti in spoštuje, hudobno djanje izvrševati? Ali ni nezapopadljiva zlobnost v grehu, če pred obličjem Boga Očeta, Sina in sv. Duha, ki je krog nas in v nas, grešimo in zoper njegovo voljo ravnamo! Bog je neposrednja priča naših djanj, misel, želj, besed; in kako se drzneš ga žaliti? Zato je že sv. Efrem zdihnil: *Če nas človek zasači pri kaki nespodobnosti, nas kar naenkrat oblije silna sramota; v božji pričujočnosti pa se ne sramujemo najostudnejših grehov.*

Iz spoznanja božje pričujočnosti se tudi bolj razvidi hudobija pregrehe. Ko človek greši, nekako sili najsvetejšega in pravičnega Boga, naj opazuje hudobna dela, ga nekako primora, naj mu moči podeli za izvršitev greha, on ga sili, naj bode priča, kako zdravje, moči, blago, dušne in telesne zmožnosti zlorabi in jih zaničljivo meče pred njegovo obličje. In Bog mora to dopustiti, ker je človeka kot prosto bitje vstvaril. Kako grozno krivico delajo grešniki svetemu Bogu! O njih pač veljajo evangelijske besede: *V sredi med vami stoji, pa vi ga ne poznate!* Ko bi ga poznali, se zmislili na njegovo pričujočnost, pa tudi na njegovo maščevanje, bi ga ne žalili!

c) Zato misli na božjo pričujočnost v vsaki skušnjavi, in ta misel ti bo dala moč jo premagati ter se tako greha obvarovati. *Boljše je — reče čista Suzana zapeljivcema — brez djanja v vaše roke pasti, kakor grešiti pred obličjem Gospodovim.* (Dan. 13, 23.) — *Kako bi mogel to hudo storiti in grešiti zoper svojega Boga?* odvrne egiptovski Jožef nesramni Putifarki. (I. Moz. 39.) — *Ali hočeš ali ne, vidi te Bog,* pravi sv. Avguštin, *pred njegovimi očmi se ne moreš skriti.* — Zato opominja sv. Frančišek Salezij: *Vedno in povsod moramo imeti Boga pred očmi, po noči kakor po dnevu, v samoti kakor v družbi; najbolj živo si pa njegovo pričujočnost predstavljajmo, ko gremo spat. Kjer te nobeno oko človeško ne vidi, tam je vsegavedni (Bog) ogledovalec tega, kar počenjaš.* (Zgled o sv. Efreemu in nesramnici: Mehler Beisp. I. 76.)

d) Ta misel je pa enako spodbudilna k dobrim delom in čednostim. O starih očakih se bere v sv. pismu, da so v pri-

čujočnosti božji hodili. *Henok je hodil z Bogom* (I. Moz. 5, 24.) — *Noe bil je mož pravičen in popolen, in je hodil z Bogom.* (6, 9.) Abrahamu je Bog rekel: *Jaz sem Bog vsemogočni, hodi pred menoj in bodi popolen!* (17, 1.) Kdor je trdno prepričan, da je Bog na njegovi strani in da je le skozi zavoj vidnega stvarstva od njega ločen; ali si ne bo prizadeval s svojimi djanji pridobiti si njegovo dopadajenje? Kako se trudi hlapec, dekla, če vé, da ga (jo) gospodar opazuje; in pričakuje pohvale ter plačila. — In ker vidimo povsod dela božje dobrotljivosti razdeljena in nasejana: nas to opominja, da povsod, kjer nam je mogoče, dobra dela izvršujemo, in tudi na skrivnem, saj Oče nebeški zanje vé.

e) Misel na božjo vsepričujočnost je tolažljiva v stiskah in bridkosti. Sv. Krizostomu je žgala cesarica Evdoksija, da ga bo pregnala iz dežele. A škof veselo odgovori: „Kaj, cesarica, ostrašiti me misliš? Ali ne veš, da je Bog povsod pričujoč in s svojo neizmernostjo nebo in zemljo napolnuje? Poslati me znaš po svetu, kamor hočeš, pa svest sem si, da bom našel ondi svojega Boga.“ — Kaj bi se bali, ker je Bog na naši strani? Kako bi mogli v stiski trepetati in tarnati, ker nas Bog v svoji modrosti in mogočnosti varuje? Če te toraj žalost tare, spomni se, da je Bog v tvojem obližji, in ta misel te bo pokrepčala, ker dobri Oče je blizo tebe, on vé za tvoje potrebe, on bo v sili pomagal, on bo vse tvoje zadeve tako uredil, da se bo konečno vse dobro izšlo. Ali ni to tolažbe polno za tvoje stiskano srce, da lahko rečeš s psalmistom (22, 3.): *On vodi mojo dušo; on me pelje na pot pravice zavoljo svojega imena. Čeravno bi hodil v sredi smrtne sence, se ne bom bal hudega, ker si ti z menoj. Tvoja šiba in tvoja palica* (t. j. modro oskrbovanje in potrebno strahovanje) *me tolažite.*

Po vsem tem spoznamo, da smo še premalo mislili na božjo vsegapričujočnost in deloma tudi nas zadeva očitanje Janeza Krstnika: *V sredi med vami . . .* Kajti premalo časti smo mu doslej skazovali, preveč smo grešili, kakor da bi nas on ne bil videl; zeló pomanjkljiva so naša dobra dela, in v britkosti nam je tako hitro pogum upadel, zaupanje se omajalo . . . Spomin na božjo pričujočnost naj nas varuje vsega hudega in vnema za vse dobro, da se bomo vredne storili občudovati enkrat tudi njegovo pričujočnost v nebeškem veličastvu. Amen.

Anton Žlogar.

2. Spokorna pridiga sv. Janeza Krstnika.

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite
pot Gospodov. (Jan. 1, 23.)

Skoz ves advent vsaki dan nam sv. mati katoliška cerkev v svojih molitvah kliče z besedami sv. Janeza Krstnika: *Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodov.* Kakor je namreč nekdam sv. Janez Krstnik ljudi o svojem času k pokori in poboljšanju opominjal, da se pripravijo na prihod Kristusov, tako želi sv. cerkev še zdaj ravno po Janezu Krstniku nas k pokori in poboljšanju življenja opominjati, da bi se prav pripravili na prihod Kristusov, ki ga hočemo prejeti za božične praznike v svoja srca. — Sv. Janez Krstnik pa je na dvojni način o svojem času ljudi opominjal k pokori in poboljšanju življenja: s svojim ostrim življenjem in lepim zgledom, in s svojimi ostrimi besedami in pridigami. — Od njegovega ostrega življenja in vednega posta, ker je najbolj slabe in revne jedi vžival in nikoli ni pokusil ostrih pijač, od njegove ostre spokorne obleke, in od njegove angelske nedolžnosti sem vam danes teden govoril, ter vas opominjal, da bi vsaj nekoliko od tega storili, kar nas sv. Janez Krstnik s svojim zgledom uči. — Sv. Janez Krstnik pa ni le samo s svojim ostrim spokornim in svetim nedolžnim življenjem ljudi k pokori opominjal, ampak tudi z ostrimi besedami in pridigami, in ravno od tega vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Kar je sv. Janez Krstnik ljudem v puščavi govoril, je storil na božje povelje in po navdihovanji sv. Duha; njegove besede, njegove ostre pridige so torej naravnost božji nauki ali božje besede, ki jih najdemo v sv. evangeliji zapisane; zato morajo tudi za nas največjo imenitnost in veljavo imeti, in dolžni smo, jih v srce vtisniti in pre-mišljevati, ker vse to, kar je v sv. evangeliji zapisano, ima tudi za nas veljavo.

Poslušajte toraj zdaj nekatere besede iz spokorne pridige sv. Janeza Krstnika. — *Delajte pokoro; zahaj nebeško kraljestvo je blizo*, tako je klical sv. Janez množicam v puščavi. To je bil tudi zapopadek vsih njegovih pridig — namreč pokora. To je bil tudi začetek sv. evangelija — namreč pokora. To je oznanoval tudi Janez sam, oznanovali so jo tudi aposteljni; pokoro oznanuje tudi sv. katoliška cerkev, ki je v sv. Tridenškem zboru razločno izrekla: *Življenje krščanskega človeka ima biti vedna pokora.* Ako mi v sv. evangelij verujemo, ako smo učenci Jezusa Kristusa, ako smo otroci sv. matere katoliške cerkve,

pomislimo, kakošno pokoro mi delamo? — Ali so v kaki primeri naša spokorna dela z grehi, katere smo storili? . . . Kakošna je naša gorečnost v prejemanji zakramenta sv. pokore? — Kako se pripravljamo, ta zakrament prejeti? . . . Koliko koristi ali duhovnega dobička dobivamo od prejemanja zakramenta sv. pokore? Ali smo po spovedi kaj boljši? ali smo vedno stari veliki grešniki, n. pr. preklinjevalci, pijanci, nečistniki itd.? Kako opravljamo spokorna dela, ki nam jih cerkev naklada, posebno poste, zatajevanja samega sebe itd.? Oh, pomislimo, da brez resnične pokore ni odpuščanja grehov. *Greh mora kaznovan in pokorjen biti, ako ne s pokoro na tem svetu, bo kaznovan z ognjem na unem svetu*, pravi sv. Avguštin. O koliko je prava pokora vredna! Ko se je sv. Peter Alkantarski sv. Tereziji po svoji smrti v veliki časti prikazal, je rekel: *O srečna pokora, ki je meni toliko čast v nebesih zaslužila!*

Sv. Janez Krstnik je dalje rekel: *Storite toraj vreden sad pokore*. T. j. delajte tako pokoro, da se vam bo poznalo, da delate pokoro, zapustite grehe in grešne navade, opravljajte s skesanim in ponižnim srcem spokorna dela, da se vam bo poznalo, da vas je pokora pobiljšala, in da zamorete upati odpuščenje grehov. O te besede sv. Janeza pač tudi nam veljajo: *storite vreden sad pokore!* Skrbeti moramo na vso moč, da smo po prejemanji zakramenta sv. pokore res kaj boljši, kakor poprej, da se bolj skrbno varujemo greha . . ., in se bolj prizadevamo za dobra dela, da križe in težave bolj voljno za pokoro prenašamo; zakaj le potem smemo upati, da bomo dosegli zveličanski sad zakramenta sv. pokore, t. j. odpuščenje grehov, božjo milost in sladki mir vesti.

Sv. Janez Krstnik je dalje judom govoril: *Nikar ne govorite: Abrahamu imamo očeta. Zakaj povem vam, Bogu je mogoče, iz teh kamnov Abrahamu otrok obuditi*. Judje so veliko na to držali, da so Abrahamovi otroci, in so mislili, da jim nebeško kraljestvo zato ne more oditi; ali sv. Janez jim je hotel reči, da to za nebesa še ni zadosti, da so Abrahamovi otroci, ampak treba se je v resnici spokoriti in dobra dela doprinašati za nebesa. Ravno tako tudi zdaj mislijo marsikateri, da je že zadosti za nebesa, da so le kristijani, ali da v cerkev hodijo, ali da katerikrat, če tudi slabo pripravljani, sv. zakramente prejmejo; oh, zato jim pa ni skrb, da bi svoje grešne navade zatirali . . ., da bi ptuje blago povrnili, razžalnikom odpustili in se trudili za lepe čednosti in dobra dela ali za v resnici pobožno krščansko življenje.

Dalje je rekel sv. Janez: *Sekira je že drevesom v korenino nastavljena. Vsako drevo toraj, katero ne stori dobrega sadu, bo*

izsekano in v ogenj vrženo, t. j. marsikateri izmed vas je že blizo smrti in večnosti; zakaj starost, v kateri se znajde, in bolehnost, katero v sebi čuti, ga opominja, da smrt ni daleč. Gorjé mu, če je kakor nerodovitno drevo brez sadu lepih čednost in dobrih del, zakaj on bo kakor drevo posekan s smrtno koso in vržen v večni ogenj.

Sv. Janez Krstnik še judom in nam govori, rekoč: *Vevnica je v njegovi (Kristusovi) roki, in bo očedil svoje gumno, in bo spravil pšenico v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.* — Sv. Janez nas uči, da bo Kristus razloček delal med svojimi verniki, kateri da so njegovi pravi zvesti služabniki, podobni čisti pšenici, ki se v žitnice spravlja, kateri pa da so slabi in le na videz kristijani, podobni plevam, katere veter odnese, in so za na ogenj. Marsikatero slabo zrnje, dokler je v plevah, je še pšenici podobno, ali če se z vevnico proti vetru vrže, ga s plevami vred veter odnese, in ne pade na tla med dobro pšenico. Tako je tudi marsikateri kristijan na videz še nekoliko dober videti, ali naj ga Bog proti vetru vrže, t. j. naj pride čez-nj nadloga, ali skušnjava, ali poskušnja, ali nečimurna hvala, ali ponižanje . . . takrat se pokaže, ali ima kristijan pravo čednost ali ne, ali bo tudi v nadlogi, v skušnjavi in poskušnji Bogu zvest ostal, ali pa odpadel, kakor pleve. — Tako so poskušnje prišle čez Joba, in pokazal se je kot čisto pšenico . . .

Leti ostri nauki so šli judom tako k sreči, da so mnogi poslušalci vsi ginjeni in prestrašeni sv. Janeza vprašali, rekoč: *Kaj nam je storiti?* da se bomo za Kristusov prihod prav pripravili in da bomo zveličani? In sv. Janez je vsakemu stanu posebej odgovoril, n. pr. premožnim, da naj dajejo miloščinjo; cestninarjem, da naj pri daciji pravično ravnajo; vojakom, da naj nikomur krivice ne delajo; sploh grešnikom, da naj se poboljšajo in naj prejmejo krst pokore. In mnogi so storili, kar jim je sv. Janez priporočal.

Preljubi! besede, ki jih je sv. Janez judom govoril, tudi nam veljajo, zato so v sv. evangeliji zapisane, ker tudi mi se imamo pripravljati na Kristusov prihod. Ali pa skrbimo, da bi prinesli vreden sad pokore? Ali imamo resnično voljo in prizadevanje po adventni spovedi boljši biti? Nikar ne pozabimo besedi sv. Janeza Krstnika, ki pravi: *Sekira je že drevesom v korenino nastavljena. Vsako drevo, ki ne prinese dobrega sadu, bo izsekano in v ogenj vrženo, in le čisto pšenico bo Kristus spravil v nebeško žitnico.* Amen.

JOA. KERČON.

Četrta adventna nedelja.

I. Lastnosti božje. — IV. Božje usmiljenje.

Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.
(Luk. 3, 6.)

Današnji evangelij zopet govori o pripravi na sv. božični praznik. Spominja na besede preroka Izaija, s katerimi je kazal človeštvu na izveličanje, kakoršno mu bo po spolnjenih časih prišlo od Boga; pa opominja tudi nas, da naj z enakim hrepenenjem, kakor nekdanj, pričakujemo duhovnega prihoda Zveličarjevega.

Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje. Že od nekdanj so bili pogledi vsega človeštva obrnjeni v Boga in njegovo milost, od te je pričakovalo svoje rešitve in pomoči.

Predhodnik Jezusov sv. Janez Krstnik pa je oznanoval Izraelskemu ljudstvu ravno to skrivnost božjega usmiljenja. Sv. evangelist pravi, da je prišel v vso stran Jordansko ter oznanoval krst pokore v odpuščanje grehov. Kot pogoj, ako hočejo deležni postati usmiljenja božjega, jim stavi, naj se resnično pokoré za svoje grehe. Le tako bodo Gospodu pot pripravili, in on bo prišel k njim ter jim skazal svojo milost.

Po zgledu Janeza Krstnika nas sv. cerkev opominja lepo se pripraviti na prihod Mesijev, da bi se vdeležili njegove milosti. Ravno božični praznik nam je živ dokaz neskončnega usmiljenja božjega do človeštva. Ako se ono le s skesanim srcem zateče k Jezusu, potem gleda zveličanje božje.

Tega se bomo prepričali, če premislimo lastnost božjega usmiljenja. V ta namen vam pojasnim:

- a) Kaj je usmiljenje božje, in pristavim
- b) k čemu nas opominja?

I. Bog je neskončno usmiljen, se pravi: da rad odpušča ljudem grehe, ako se resnično poboljšajo.

Usmiljenje božje obstoji toraj v tem, da ima Bog z grešnikom potrpljenje, da ga ne udari in ne strahuje precej, kakor je zaslužil, temuč mu prizanaša, mu pomaga poboljšati in spreobrniti se; in kadar se spreobrne, mu vse odpusti.

1. Iz tega je razvidno, da se usmiljenje božje razteza čez vse ljudi in čez vse njihove grehe, da bi se tako spolnila

obljuba današnjega sv. evangelija: *Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.* — Od usmiljenja božjega ni nihče izvzet, ker Bog hoče vse rešiti, kakor Jezus sam zagotavlja rekoč: *Ni volja vašega Očeta, kateri je v nebesih, da bi se kateri malih* (t. j. ljudi) *pogubil.* (Mat. 18, 14.) In sv. apostelj zatrjuje (1. Tim. 4, 10.) rekoč: *Bog je Zveličar vseh ljudi.* Če pa hoče Bog vse rešiti ter zveličati, nam mora nekako s svojim usmiljenjem nasproti priti, ker sicer bi se ne mogli vsi zveličati, posebno grešniki ne. Zato je pa tudi Sin božji, katerega je Oče na svet poslal, vsem milost zadobil, ker je *za vse umrl.* (2. Kor. 5, 15.) Svojo drago kri je pretil za vesoljni svet in ga s tem opral vseh grehov. Zato se pa božje usmiljenje razteza čez vse ljudi, za katere se je Kristus daroval, za vse, ki so živeli pred njim ali za njim noter do konca sveta.

Božje usmiljenje pa ne dela tudi nobenega razločka med grehi, vse je pripravljeno odpustiti, ako se le grešnik resnično spreobrne. Naj si bodo grehi še tako veliki ali še tolikrat ponavljani, Bog jih je pripravljen odpustiti. Verska resnica v sv. pismu izrečena vse to potrjuje. Po preroku Izaiju (31, 6.) kliče Bog Izraelce k pokori rekoč: *Spreobrnite se, kakorkoli globoko ste tudi padli.* Če jih toraj iz najbolj gujusnih pregreh kliče k spreobrnjenju, je to pač dokaz, da jim hoče svojo milost skazati. Da bi tudi največji grešnik ne obupal nad božjim usmiljenjem, govori Gospod sam po preroku (Iz. 1, 18.): *Če bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg, in če bi bili rudeči kakor bager, bodo beli kakor volna.* Pod škrlatom in bagrom se razumejo veliki grehi in zločinstva, in tudi ti postanejo beli kot sneg in volna, t. j. tudi te odzame božje usmiljenje.

Da Bog ne dela nobene izjeme ni glede ljudi ni grehov, nam spričujejo še drugi izreki sv. pisma. Že Mojzes (II. 34, 6.) govori o božjem usmiljenji tako-le: *Ti, o Gospod in Bog, ki si milostljiv in dobrotljiv, prizanesljiv in obilnega usmiljenja, — ti odjemlješ krivico, hudobije in pregrehe.* In kraljevi pevec David, ki je sam zadobil usmiljenje, o njem prepeva: *Gospod je milostljiv in usmiljen in dolgo prizanesljiv in poln usmiljenja, on se ne jezi neprenehoma in tudi ne žuga na vekomaj. On ne ravna z nami po naših grehih, in nam ne povračuje po naših hudobijah, zakaj kakor visoko so nebesa nad zemljo, tako veliko je njegovo usmiljenje do teh, kateri se njega bojé. Kakor daleč je jutro od večera, tako daleč odpravi on od nas naše grehe; kakor se oče usmili svojega otroka, se Gospod usmili vseh, kateri se njega bojé, zakaj on vé, kakšne (slabe) stvari smo.* (Psl. 102, 8. id.)

Najlepši dokaz božjega usmiljenja je pa Jezus, ki je stopil v človeški podobi med nas, da bi poiskal in zveličal, kar je bilo zgubljenega. (Luk. 19, 10.) Kdo bi naštel vse njegove besede, ki so to zatrjevale in vsa njegova dejanja, ki so to skazala! Kaj nam oznanujejo tiste čudovito lepe prilike o dobrem pastirji, ki hodi za zgubljeno ovco, dokler jo najde; o ženi, ki išče zgubljenega denarja; o zgubljenem sinu, katerega oče ljubeznjivo sprejme, družega, kakor božje usmiljenje do ubogega človeštva!

Bog je pa tudi djansko pokazal svoje usmiljenje v zgodovini svojega kraljestva na zemlji. Usmiljen je bil Bog do prvih starišev, katerim je greh odpustil in jim Odrešenika obljubil. Usmiljenje svoje je kazal celó v šibah in stiskah, s katerimi je hotel uporno človeštvo k spreobrnenuju nagniti. Kako usmiljen je bil do izvoljenega ljudstva, ki je s svojo trdovratnostjo in nevero tolikrat klicalo njegovo maščevanje! V svojem usmiljenji je Zveličar največje grešnike sprejemal. Usmiljen je bil do Magdalene, do Samarijanke, do očitne prešestnice; usmiljen do Matevža, do Caheja, do cestnarjarja, do Petra. Pripravljen je bil vsem sovražnikom, svojim morilcem odpustiti, in desnemu razbojniku je celó na križu milost skazal.

Svoje usmiljenje je zagotovil vsem v zakramentu sv. pokore, ko je dal aposteljnemu ter njih naslednikom oblast grehe odpuščati.

Nebesa s svojimi svetniki so neovrgljiv dokaz, kako usmiljen je Gospod. Neštevilno jih je v krvi božjega Jagnjeta opralo svoje omadežane duše in se posvetilo.

Če vse to premislimo, moramo pač pritrditi besedam, katere je presv. devica Marija v preroškem duhu prepevala: *Usmiljenje Gospodovo je od roda do roda vsem, ki se njega bojé.* (Luk. 1, 50.)

2. Ali si pa moremo misliti vzroke, ki Boga k usmiljenju nagibljejo? Zakaj se tako milostljivo obnaša do človeštva?

Bog je usmiljen, ker človeka, če tudi v greh zabrede, kot svojo stvar še zmir ljubi. Kajti on ostane vekomaj dobrotljiv do vsega, kar je vstvaril. Še bolj milostljiv bo do človeka, ki je njegova podoba in v sebi nosi pred vsemi stvarmi lastnosti njegovega bitja. Te sprednosti greh človeku popolno ne odvzame; tudi v grešnem stanu je še zmožen za božje usmiljenje. Bog še grešnika ljubi, ker vidi poteze svojega bitja na njem, in ravno grešna reva, katero na njem zapazi, ga nagiblje, jo odstraniti ter mu odpustiti, če je resnično skesan.

Bog je usmiljen do slehernega grešnika, ker je tudi ta njegova lastnina, ki se mu zdaj hoče odtrgati. Človek je kot stvar Očeta nebeškega, kot odrešenece Jezusov, kot posvečenec sv. Duha, lastnina

trojedinega Boga v nebesih. Če v greh pade, je v nevarnosti ostati suženj hudobnega duha. Ali pa bodo Oče, Sin in sv. Duh svojo lastnino tako lahko satanu prepustili? Ali si ne bodo prizadevale tri božje osebe grešnika rešiti, da se nad njim ne bo zgubila Jezusova kri? Usmiljeni Bog je pripravljen tudi največjemu grešniku odpustiti, da se mu ta lastnina ohrani in odrešenje na njem ni brez sadu.

Ali ne smémo tudi reči, da je Bog usmiljen, da bi tako z uničenjem greha v nas svojo mogočnost razodel? Če se človek greha reši, se njegovo srce prestvari in višje življenje posvečujoče milosti božje vanj postavi. Spreobrnjenje grešnikovo pa je delo vse-mogočnosti božje, katera mora vkloniti zopravajočo voljo človeško, in to delo opravičenja kacega grešnika je še bolj čudovito kot stvarjenje, ker pri slednjem ni bilo treba premagati nobenega nasprotstva, in v duši opravičenega se vrši čeznatorno djanje. Zato moli sv. cerkev: *O Bog, ki svojo mogočnost s prizanašanjem in usmiljenjem najbolj razodevaš.* Lahko torej sklepamo, da je Bog usmiljen, da nam tako tudi svojo neskončno mogočnost razodeva.

II. Ker je pa Bog tako usmiljen do človeštva, kaj mu je pa ono nasproti dolžno? K čemu nas opominja božje usmiljenje?

1. Ako smo po nesreči v greh zabredli, le zaupljivo Boga prosimo za odpuščanje. Če si grešil, nikari ne stori še večje napake, da bi obupal. *Nikari ne poslušaj satana*, pravi sv. Krizostom, *če ti šepeta: Ti si slabo živel, v svoji mladosti se grdo obnašal, greh na greh nakladal; zgubljen si. Zato vsaj tù na zemlji vživaj veselje, ker tam nimaš nič pričakovati. O duša, ne verjemi tem besedam, to je govorica zvičajnega skušnjavca. Poslušaj marveč moje besede. Ti si padel, a zopet lahko vstaneš. Le stori začetek, poglej v svojo vest, obudi kesanje.* Posnemaj tistega sina, ki je zbog razuzdanosti pomanjkanje trpel, pa ni obupal, nego skesano zdihnil: „Vzdignil se bom in pojdem k svojemu Očetu, ter mu porečem: Oče . . .“ Saj veš, kako milostljivo ga je oče sprejel in mu gostijo napravil! Tudi tebe, ubogi grešnik, ne bo zavrzel, s svojo posvečujočo milostjo te bo zopet ozališal. Kako tolažljiva in razveselivna je resnica o božji usmiljenosti za človeško sree!

2. Če tudi veš, da je božja milost neskončna in neizmerna, vendar se varuj zavoljo tega bolj brez skrbi v kak greh privoliti ali v kako grešno priložnost se podati; zakaj s tem bi se udeležil ostudne nehvaležnosti, ker ti je Bog že večkrat milost skazal; pa predržnega zaupa nja v božjo milost, kar je greh zoper sv. Duha, in grehi zoper sv. Duha ne bodo odpuščeni ne na tem ne na onem svetu. — Božje

usmiljenje ti ne sme biti povod, da bi spreobrnjenje in pokoro odlašal ter greh na greh nakladal. Nikari ne reci: *Usmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil obilnih mojih grehov.* To je zelo nevarno slepilo, ravno tam modri Sirah tudi svari: *Njegovo usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza, in v grešnike se njegov srd ozira. Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti, in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal.* (Sir. 5, 6—9.)

Sv. pismo tako govori, ker nespokornik nikoli ni varen pri vsem usmiljenji božjem pred časno in večno kaznijo. Kajti Bogu je popolnoma prosto usmiliti se ali pa ne, z grehi potrpeti ali jih koj kaznovati. Ko bi bil Bog dolžan se usmiliti, potem bi usmiljenje več ne bilo usmiljenje, t. j. iz same dobrotljivosti izvirajoče odstranjenje zla. *Usmilil se bom, pravi Gospod, kogar se hočem usmiliti; in usmiljenje bom skazal, kogar se bom usmilil.* (Rimlj. 9, 15.) Prva človeka sta grešila, pa jima je Odrešenika obljubil; angeli so grešili, pa jih je pahnil v pekel. V prvem slučaju je skazal svoje usmiljenje, v drugem svojo pravičnost. Kaj hoče nad teboj skazati, če grešiš, kdo to vé? — Akoravno je božje usmiljenje neskončno, je vendar gledé upliva na posamezne ljudi omejeno. Kakor je človeku število let postavljeno, tako je tudi gotova mera njegovim prestopkom. Ko je ta mera spolnjena, je hudobnež poklican na sodbo in ga zadene pravica. Ta nauk, pravi sv. Avguštin, ima svojo zaslombo v sv. pismu. Dolgo je Bog oprezoval kaznovati brezbožne Amorejce, ker dozđaj, je rekel, še niso spolnili mere svojih hudobij. (I. Moz. 15, 16.) Ko je pa ta bila polna, jih je jeza božja pokončala. Kedaj bo tvoja grešna mera polna, kedaj te Bog pokliče na sodbo, tega ne veš, ali po prvih ali po mnogoterih grehiih. Kaj ko bi hotel Bog tudi na tebi pokazati zgled kaznujoče pravice božje. Zato kliče po pravici sv. Gregor: *Porabimo zdaj dragi čas in ne obračajmo ga še le takrat, ko življenje zbeži, v dobra dejanja; kajti Bog, ki je spokorniku odpuščanje obljubil, nespokorniču ni zagotovil jutrajšnjega dne.*

3. Ker je Bog milostljiv do nas, moramo biti tudi mi usmiljeni do svojega bližnjega, ako hočemo svojemu Očetu podobni in njegove milosti deležni postati. To zahteva Jezus sam od nas rekoč: *Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen!* — *Odpuščajte, in vam bo odpuščeno.* — *S kakoršno mero bote namreč merili, s tako se vam bo odmerjalo.* (Luk. 5, 36—38.) Ubogajmo torej Jezusa, radi si odpuščajmo razžaljenja, saj mi še večkrat in še hujše Boga razžalimo, in vendar nam odpušča naše grehe. Prizanesimo bližnjemu,

če nam kako krivico stori; saj mi s slehernim grehom delamo Bogu še vse večjo krivico. Celó svojim sovražnikom ne želimo, ne privoščimo nič hudega, marveč si prizadevajmo, kolikor je v naši moči nesrečo od njih odvracati in jim kaj dobrega storiti. Saj nam Gospod to naravnost zapoveduje rekoč: *Ljubite svoje sovražnike, storite dobro njim, kateri vas sovražijo, molite zanje, ki vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta nebeškega, kateri dá solncu sijati nad dobrimi in hudobnimi, in dežiti čez pravične in krivične.* (Mat. 5, 44. id.)

Blagor mu, kateri si usmiljenje božje izbere za voditelja svojega življenja; usmiljenje bo prejel. — Gorjé pa — žuga Kristus — njemu, kateri je trdosrčen do svojega bližnjega: *Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil, mu poreče Gospod, ali bi se ne bil tudi ti svojega sohlapca usmilil, ker sem se jaz tebe usmilil? In Gospod se je razsrdil ter ga izročil trinogom, dok bo poplačal ves dolg.* (Mat. 18, 34. id.)

Ker spoznamo, da je naše življenje le dar neskončnega usmiljenja božjega, ko smo Gospoda že tolikrat z grehi žalili, zato se mu vsaj za naprej skazujmo hvaležne. Donašajmo vreden sad pokore, poravnajmo vse, kar je bilo krivega; kar je bilo ostrega, naj postane gladko; ponižajmo vse gore in griče prevzetnosti in ošabnosti; napolnimo vse doline, praznote dobrih del: potem se bo usmiljenje božje v polni meri razlilo čez nas in mi bomo okušali sladkost časnega in večnega zveličanja. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Spokorna pridiga sv. Janeza Krstnika.

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo. (Luk. 3, 4.)

Mislim, da bi marsikateri izmed vas, če bi bili ob času sv. Janeza Krstnika v judovski deželi živeli, z mnogimi drugimi judi šli tje k reki Jordanu gledat, kako ostro in spokorno je sv. Janez Krstnik tam v puščavi živel in kako goreče je ljudi k pokori opominjal s svojimi navdušenimi pridigami. Dasiravno pa živimo več kot 18 sto let pozneje, kakor je sv. Janez v puščavi živel in ljudi k pokori opominjal, vendar pri vsem tem gledamo lahko v svojem duhu sv. Janeza Krstnika v njegovi spokorni obleki in ostrem življenji in slišimo tudi lahko njegove pridige. Zakaj sv. cerkev nam na drugo adventno nedeljo v

sv. evangeliji njegovo ostro življenje pred oči postavlja; na tretjo in četrto adventno nedeljo pa nam cerkev v sv. evangelijih tudi nekoliko pové od njegovih spokornih pridig. Slišali ste že danes teden nekoliko imenitnih besed iz spokorne pridige sv. Janeza Krstnika v puščavi. Naj vam pa danes še nekatere besede iz spokorne pridige sv. Janeza Krstnika v puščavi razložim. — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije.

Danes teden smo slišali, kako je sv. Janez Krstnik bolj sploh k pokori opominjal, da prinesimo vreden sad pokore, ker je že sekira drevesu na korenino nastavljena, t. j. ker smrt marsikaterega je že blizo. V današnjem sv. evangeliju pa nam bolj razločno pové, kako da naj pokoro delamo in Gospodu pot pripravljamo. Sv. Janez Krstnik je tedaj klical: *Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze!* Kakor se pred prihodom pozemeljskega kralja ali cesarja vse poti popravljajo in z mlaji, zelenjavo in z drugo lepoto zališajo, da si ljudje njegovo dopadenje in milost zagotovijo: tako moramo tudi mi vse svoje življenje delati pot, ki nas iz tega življenja, iz te solzne doline v večno življenje pelja, da, kadar nas Gospod Bog k sebi pokliče, mu naproti gremo in smemo upati, njegovo milost doseči.

Vsaka dolina naj se napolni. Doline so podoba praznote, ki se v našem življenji prikazuje; to so vse zamude dobrega, zjutranje in večerne molitve, zamude sv. maše, pridige in krščanskih nauk, opuščanje postov, zanikrno in silno redko prejemanje sv. zakramentov, lenoba pri spolnovanji dolžnosti svojega stanu, zamuda toliko druzega časa, ki bi ga marsikateri lahko v dobro obrnil. Vsakdo naj toraj vse dolžnosti svojega stanu zvesto in pridno opravlja, naj se varuje lenobe in postopanja, da ne bo kake doline, praznote ali pomanjkljivosti in zamude v njegovem življenji. Zakaj ne le zavoljo tega, kar smo hudega storili, ampak tudi zavoljo zamude in opuščanja dobrega in dolžnosti svojega stanu bomo morali božjemu Sodniku odgovor dajati, in znano nam je iz sv. evangelija, da je bil zavržen leni hlapec ne zarad kake hudobije, ampak zavoljo zamude dobrega, zavoljo svoje lenobe, ker je svoj talent zakopal in ni nič dobrega storil. Oh, le koliko praznot in zamud imajo marsikateri popravljati, ako hočejo Gospodu pot v svoje srce in sebi pot v nebesa narediti!

Dalje pravi sv. Janez Krstnik: *Vsaka gora in vsak grič naj se poniža*, t. j. vsaka prevzetnost mora ponižana in odpravljena biti; posebno se mora človek pri spovedi ponižati, in od vsega tega, kar

le more človeka ponižati, nič prikrivati. *Gore in hribi* pomenijo zlasti velike in majhne grehe; le-ti morajo odpravljeni in zbrisani biti. Da se pa to zgodi, mora človek a) hudo ali greh res sovražiti in nagnenje do greha v sebi zatirati; b) mora greh popolnoma in ne polovičarsko odpravljati in c) mora za vselej in ne samo kratek čas, za kake dni ali tedne se greha varovati. Po tem trojnem načinu se morajo gore in hribi grehov iz srca odpraviti.

a) Sree mora hudo ali greh zares studiti, črtiti in obžalovati, in mora nagnenje do njega v sebi zatirati. Greh se ne sme le zato studiti, črtiti in obžalovati, ker človeka tukaj na tem svetu že nesrečnega stori, n. pr. ga v revščino in v bolezen pripelje, mu škodo in sramoto napravlja; zakaj če bi tega ne bilo, bi človek še zmerom rad greh delal: ampak zato se mora greh studiti, sovražiti in obžalovati, ker Bog greh neskončno sovraži; zavoljo Boga ali iz ljubezni do Boga se mora greh sovražiti, obžalovati in zapustiti. Če popotnika kak ropar v gozdu napade in mu reče: „Daj mi denar, ako ne, te umorim“; mu popotnik sicer denar dá, pa ne rad, ampak le zato, ker se boji svoje življenje zgubiti. Tako tudi marsikateri grešnik z Bogom ravna; on pusti greh, pa ne iz ljubezni do Boga, ampak le iz strahu pred smrtjo, pred sodbo in pred peklom, ker si misli: oh, ko bi le ne bilo treba umreti, pred sodbo in v pekel iti, nikakor bi ne hotel greha zapustiti; oh, ali pa ni to grdo in sramotno, če hoče kdo pri svojem spreobrnjenji z Bogom tako ravnati kot popotnik z roparjem?! Bog zahteva, da mora grešnik iz ljubezni do Boga svoje grehe zapustiti, in sicer

b) popolnoma, ne na polovico, ne samo enega ali družega, ampak vsak smrtni greh, ker tudi le en sam smrtni greh zado-
stuje za pekel. Kakor človek vodo iz posode izlije, tako mora grehe iz srca spraviti. Dobro zapomnite si besede: „kakor vodo“ je treba smrtnih grehe iz srca spraviti, ne pa kot olje, vino ali žganje. Če se iz kake posode olje izlije, ne izteče čisto, se posode zmerom še nekoliko olja drži, in posoda mastna ostane; če se iz posode vino ali žganje izlije, ostane še vinski ali žganjski duh v posodi; ako se pa voda iz posode izlije, se posoda kmalu posuši, in nič, ne mokrota, ne barva in ne duh ali dišava ne ostane več v posodi. Kakor vodo mora človek greh iz srca spraviti, da tudi hudo nagnenje do greha v sebi zatira. Tako n. pr. pravi kak grešnik, da svojemu razžalniku odpusti, pa če se mu kaj hudega prigodi, mu to hudo privošči, in če le more, kaj hudega svojemu nasprotniku reče, ali se potemtakem

ne drži še greh sovraštva tacega srca? — Tako nečistnik — nečistnica . . . Kakor voda iz posode se mora greh iz srca spraviti, da se ponižajo gore in hribi grehov in se Kristusu pot pripravi v sree.

c) To pa tudi ni še zadosti, da se grešnik le ene dneve ali tedne greha varuje, ampak za zmirom, zlasti smrtnih grehov. Kakor vodo izlijete iz posode, tako očistite svoje sree grehov, pa ne tako, kakor srebro iztresete. Če človek srebern denar iztrese, ga skrbno zopet pobira, če pa vodo izlije, mu ni nič mar za to izlito vodo, še pobriše jo in jo pohodi, in ne misli več na-njo. Tako mora človek greh zapustiti . . . Tako moramo gore in hribe grehov ponižati in odpraviti iz srca, ako hočemo Gospodu pot pripraviti v svoje sree.

In poslednjič pravi sv. Janez Krstnik: *Kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladka pota.* Naša pot mora naravnost k Bogu peljati, ako hočemo po nji k Bogu priti. T. j. v vseh rečeh moramo imeti čist namen, namen, le Bogu dopasti in njegovo voljo dopolniti. Vsi drugi nameni, zavoljo ljudi, zavoljo hvale ljudi, zavoljo časnih dobičkov itd. so zgolj krive poti, ki nas od Boga le odvračujejo, ne pa, da bi nas k Bogu pripeljale. *Kar pa je ostro, mora postati gladko*, t. j. jeza in srd, sovraštvo in maščevanje in nepotrpežljivost ne sme biti v našem sreju, ako hočemo Gospodu pot pripraviti v svoja srca. In tako ste slišali danes nauke sv. Janeza Krstnika, kako da moramo Gospodu pot pripraviti v svojih sreih. O ravnajmo se po teh naukih in pripravimo pot Gospodovo, da bo tudi Gospod nam pripravil prebivališče v nebesih. Amen. Jos. Kerčon,

Božični praznik.

Kristus je ljubezen.

(Zgodba).

Ogenj sem prišel na zemljo prineset
in kaj hočem, kakor da se vname.

Luk. 12, 49.

Katoliška cerkev svoje velike praznike z največjo slovesnostjo in s posebnim veseljem obhaja. Nekaj posebnega je tudi to, da večji ko je praznik, krajše so tudi molitve; kakor da bi hotla s tem naznaniti, da od samega veselja ne more veliko govoriti. To pa je tudi migljej in opomin za pridigarje, da naj take dneve tudi le prav na

kratko naredé. Posebno velja to o današnjem prazniku, o katerem je že sv. papež Gregorij veliki rekel, da ta dan ne more dolgo pridigovati, ker je treba po milosti božji trikrat maševati. Toraj bom tudi danes le nekaj malega govoril, in vas samo na eno reč opozoril.

Če namreč danes s pastirci k jasicam stopimo in ž njimi vred novorojenega Zveličarja molimo, se nam bo nehoté eno vprašanje vrivalo, vprašanje namreč, zakaj da je Sin božji na svet prišel? Povej nam toraj, oh ljubo dete Jezus! povej nam, zakaj si vendar prišel na svet? In kaj nam bo na to družega odgovoril, kakor kar je pozneje sam učencem rekel: *Prišel sem ogenj prineset na zemljo in kaj hočem družega, kakor da se vname!*

To toraj je namen njegovega včlovečenja: ljubezen! Ljubezen ga je spravila na svet; ogenj božje ljubezni je prinesel sem doli in družega noče, kakor da bi se tudi naše srce vnelo in gorelo ljubezni do njega in do bližnjega. To ljubezen pa moramo skazovati ne z golimi besedami, ampak v dejanji, kakor nas opominja sv. evangelist Janez, ko pravi: *Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanji in v resnici.* (I. Jan. 3, 18.)

Kako se to zgodi, pokazal vam bom v resnični zgodbi iz nedavnega časa. Naj bo vse k večji časti božji!

Kolera! kolera! Kdo še ni slišal te besede? in kdo je, da bi se ne vstrašil že njenega imena? — Kolera, ta strašna morilka človeška, ta huda šiba božja je prav za prav v Aziji doma, pa že nekaj desetletij tudi po evropskih deželah potuje in vsa podoba je, da se hoče tudi pri nas vdomačiti. — V jeseni leta 1858 je ta morilka prestopila meje in jela tudi po zapadnem Ruskem divjati. Samotno v gozdu je stala hiša okrajnega loveca in gozdnarja Aleša Vilkomira, v dve uri oddaljeni vasi Sopašok pa je že kolera ljudi davila. Gozdnar in njegova mlada, ljubeznjiva žena, sta nekega večera skupaj sedela in se pomenkovala, kaj bi bilo storiti, da bi se takemu neljubemu gostu ubranila. Dva fantka pri dveh in štirih letih sta že v svojih posteljicah sladko spala. Mora se reči, da sta ta dva zakonska prav mirno in srečno skupaj živela; le ena reč jima je življenje grenila. Gozdnarjevo ženo je namreč še kot deklíča vaški mlinar snubil; ker ga je pa ona zavrgla in raje gozdnarja vzela, je obema smrtno sovraštvo zaprisegel, in tako sta se divjega človeka oba na tihem bala.

Ko sta se tedaj gozdnar in njegova žena o koleri pogovarjala, kar naenkrat psi zalajajo in gozdnarski hlapec, ki je šel k vratom pozvedovat, pride in pové, da vaški mlinar zunaj stoji in za prenočišče prosi, ker bi v tej samotni hiši rad našel zavetje pred kolero. — „Vaški mlinar! se začudi gozdnar, najin smrtni sovražnik, si upa zavetja iskati v tej hiši, katero je že do tal preklele! Pa midva ga nisva nikoli sovražila, nadaljuje, in ker se je vendar-le k nama

zatekel, mi je to dokaz, da se svojega sovraštva kesa, da je svojo kletev preklical in toraj mu hočeva pomoč in usmiljenje skazati.“ Mlinar tedaj vstopi v hišo ves bled in prepaden. Obema poda roko in prosi za odpuščanje zavoljo svojega vedenja in govorjenja. Prosi pa tudi za dovoljenje, da bi smel pri njiju ostati, dokler kolera v vasi ne poneha. Gozdnar in njegova žena delata ž njim kakor s kakšnim starim prijateljem. Hitro mu pripravita nekoliko večerje, odkazeta čedno posteljo in mu vošita lahko noč. Komaj pa hišni dobro pospé, kar pride hlapec gozdnarja klicat ter mu naznani, da mlinarja neznano hudo vije in da ima skoraj gotovo kolero. Gozdnar skoči pokonci, hiti k mlinarju in prestrašen spozná, da kolera z vso močjo mlinarja zdeluje. Hlapci se zdaj ponudijo, da hočejo mlinarja na nosilih v vas ponesti, da bi kdo hišnih kolere ne našel; pa gospodar tega ne pripusti, ampak hoče z lastno nevarnostjo bolniku streči. Nji ukaže, da naj se z otrokoma v zgorajo hišo spravi, sam pa zdravi bolnika, kakor vé in zna. Pozneje se mu pridruži pri tem samaritanskem opravilu tudi žena in oba delata, kar le moč, da bi bolniku pomagala in njegov stan polajšala.

Ali bolezen vedno le raste. Mlinarja že smrtna britkost stiska. Zdaj se skloni pokonci, in z vso močjo, kar jo še ima, tako govori: „Strela naj me ubije in pravični Bog naj vso jezo nad manoj razlije! Naj me le umori! Smrti se ne bojim tako, kakor me vajina ljubeznjivost in dobrotá peče. Jaz sem se strašno nad vama pregrešil! Vedita, da sem že k vama prišel s kolero v sebi. Ko sem kolero v sebi čutil, me je peklerska misel obšla in maščevanje me je tû sem gnalo: češ, ti umrješ zdaj za kolero, nesi jo gozdnarju in njegovi ženi in tako potegneš oba za sabo v grob. Vedita, zato sem k vama prišel, da bi kolero od mene našla! Ni mi več živeti, ker vidim, kako sta z mano dobra in usmiljena, ko vendar nisem vreden, da bi še živel. Umorite me in vrzite me divjim zverinam, da me raztrgajo!“ — Tako je tarnal in zdihoval, dokler uspehan ne omahne na posteljo nazaj. Trepetaje na vseh udih sta poslušala gozdnar in njegova žena to strašno izpoved. Hlapci pa so djali: „Vrzimo tega psa iz hiše, da ga volkovi požró, ali pa ga obesimo na kako drevo, da mu krokarji strupeno srce izkljujejo!“ Gozdnar pa jih zavrne in pravi: „Pregreha in grozna hudobija tega človeka nam ne daje pravice, grdo ž njim ravnati, nasproti pa nas naša vera uči, da moramo tudi sovražniku dobro storiti!“ — In kakor da bi bil bolnik domačih kdo, se tudi še naprej trudita pri njem, in njun trud ni bil zastoj. Mlinar je popolnoma okreval, in ozdravljen ni vedel, kako bi se vredno zahvalil dobrima zakonskima. Zdravje in življenje je dobil v hiši, kamor je mislil smrt prinesti. Bog pa je varoval dobra človeka, ki sta z lastno nevarnostjo rešila svojega smrtnega sovražnika. Kolera je šla memo te hiše in nobenega gozdnarjevih ni prišla. — Čez nekaj tednov, ko se je mlinar popolnoma popravil, je bila pri Vilkomiru vesela gostija, ki je veljala ozdravljenju mlinarjevemu in krščanski spravi po hudem sovraštvu. (Prosto po: Missionsblatt 1858 str. 420.)

Ljubi poslušalci moji! Taka je krščanska ljubezen v dejanji! Tako nas je Jezus učil, tako je na svet prinesel, in tako hoče, da tudi mi skazujemo. Ali hočete to, ljubi moji? Toraj ljubezen, ljubezen se učimo danes, na praznik božični, ljubezen skazujemo tudi mi: saj ljubezen premaga najhujšega sovražnika; ljubezen, oh ljubezen, ona stori še več, ona nam odpira — nebesa! Amen.

Jan. Ažman.

Praznik sv. Štefana.

I. Enkrat velja! ali vojska in zмага.

(Za sveto leto.)

Vojska je človekovo življenje na zemlji.

Job. 7, 1.

Svetnik, katerega god danes praznujemo, je bil tako dober in nedolžen, da se je celó njegovim zdivjanim sovražnikom zdelo, kakor bi angelja videli pred seboj. (Dj. ap. 6, 15.) Res čudno: na eni strani tolika plemenitost in svetost, na drugi pa tolika strastnost in otrpnost! — Nedolžni dijakon sv. Štefan pa njegovi krvoločni sovražniki se mi zdijo neka podoba človeške duše in njenih sovražnikov. Po sv. krstu je duša slehernega človeka tako angeljsko lepa, — pa glej, komaj otročiček nekoliko odraste, začnejo njegovo dušo od vseh strani ljuti sovražniki napadati. S kamenjem hudih skušnjav jo hočejo strasti pogubiti, in če se jim tudi ustavlja, „ušesa mašijo“, — nočejo odstopiti. Vojska, strašna vojska nastane v mladem sreču in ne neha, ko se to ubogo sree že postara. To vojsko sv. Pavel tako popisuje v listu do Rimljanov (7, 16—25): *Imam namreč dopadenje nad božjo postavo po notranjem človeku (po duhu), čutim pa drugo postavo v svojih udih, katera se bojuje zoper postavo mojega duha . . . tako da dobrega, kar hočem, ne storim; temuč, da hudo, kar nočem, delam . . . O jaz nesrečni človek, kdo me bo rešil od telesa te smrti?* (t. j. od poželjivosti, ki v mojem umrljivem telesu prebiva). In na to tudi sam odgovarja: *Milost božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem!*

Preljubi v Kristusu tukaj zbrani! Ali ne čutimo tega tudi mi? ali ne skušamo te vojske vsaki dan? Naš duh sicer hrepeni po Bogu in po nadzemeljskih dobrotah; ali naše telo nas le preveč vleče k tlam in tlači na zemljo. — Dasiravno vidimo, kako je vse nečimurno in minljivo na svetu, pa se vendar le preveč na časno navezujemo; dasiravno se nam svet tako rekoč pod rokami drobi, ga vendar le

strastno objemamo; dasiravno skušamo, kakšno grenkost grešne veselice za sabo puščajo, jih vendar nezmerno ljubimo. Telesu, ki ima le kratek čas tukaj živeti, pregrešno strežemo; dušo pa, ki ima vekomaj živeti, tako radi in pogosto zanemarjamo. Celo tako daleč poželjivost človeka oslepi in omoti, da je pripravljen večno veselje, večno srečo v nebesih darovati in pustiti, če bi le mogel grešno živinsko veselje tukaj uživati, in v grdem blatu nečistosti in nesramnosti se valjati! — Le resnico spoznajmo, preljubi! Ali niso nekateri tako daleč prišli, da jim ni drugega mar, kakor še pregrešno uživanje, katerega si skušajo na vsak način in če tudi z največimi grehi pridobiti? Ali niso nekateri v različne strasti tako pogrezneni, da kaj duhovnega, božjega v njih in na njih ni več znati, da so slednjich samo meso, če ni, da se od živali le toliko razločijo, da poželjivosti na nenatorni način in čez mero strežejo, kar žival ne more. Ta žalostna prikazen je nekatere krivoverce tako daleč zapeljala, da so mislili, da človek v popačenem stanu sploh drugače živeti in ravnati ne more. Ali to je velika zmota, katero obsoja sv. Pavel v pred imenovanih besedah, ko pravi, da milost božja po Jezusu Kristusu nas zamore rešiti v tej vojski in storiti, da premagamo hudo poželenje in strasti, ko bi bile še tako hude. In ako človek res ne more mesenega poželenja premagati, kako pa so ga svetniki zamogli? Kar namreč sami od sebe nikakor ne moremo, to nam je mogoče z milostjo božjo. Le resničnega prizadevanja je treba, in potem tudi milost božja izostala ne bo! Poglejte sv. Štefana, kako se vojskuje: nad njim se nebo odpira in Jezus se prikazuje, on pa trpi in moli! Kako se pa ti vojskuješ, moj kristijan, zoper svoje strasti?

Zaženeš se, zaletuješ se, vojskuješ se — pa vendar ne zmagaš; zopet in zopet nazaj padeš. Padeš pa, ker skrivaj sovražnika še ljubiš, ker greha zares še pustiti nočeš in ker premalo za milost prosiš. Ali vedi, da to omahovanje nikamor ne kaže. Večkrat ko padeš, večkrat ko se sovražniku premagati daš, slabši bodeš postal in na zadnje bodeš za zmiraj obležal.

Ljubi moj! letos je sv. leto! Letos mora biti tvojega slabotnega omahovanja za vselej konec! Bodi krščanski junak, bodi krščanska junakinja ter reci trdno in odločno: „Enkrat velja! konec tega sv. leta mora biti tudi začetek mojega stanovitnega poboljšanja; zanaprej se hočem vojskovati, pa ne le vojskovati, marveč tudi zmagovati!“ Ničesa bolj ne želim, kakor da se vresniči ta tvoj trdni sklep, zato bom govoril: o naši vojski in zmagi.

Zadnjikrat smo danes skupaj v tem sv. letu. Velikokrat sem vas letos opominjal, da si v prid obrnite ta milosti polni čas, zlasti da popolnem očistite svojo vest in se stalno poboljšajte. V zadregi sem skoraj, kaj naj bi vam še povedal, kako bi vam dovelj jasno in živo popisal dušno vojsko, o kateri sem se namenil govoriti. Zato naj pa namesto mene danes nekdo drug govori, — svetnik velik po učenosti, velik po hudi vojski in slavni zmagi: sv. Avguštin!

Sv. Avguštin je pred svojim spreobrnjenjem in krstom do 33. leta svojega življenja zelo hudobno živel. Bil je razun drugim strastim posebno še nečistemu grehu udan. Imel je več let nečisto znanje. Ženska, s katero se je pečal, je prišla iz Afrike v Rim za njim, in ko se je Avguštin v Milan preselil, mu je tudi tje sledila. Grešnik Avguštin je mislil, da brez nje živeti ne more. Vse prigovarjanje njegove matere je bilo zastoj. Mati je želela, da bi vsaj v zakon stopil. Pa tudi tega veselja ji ni hotel storiti. Eno pa je s svojimi solzami in prošnjami vendar dosegla, da je namreč jel hoditi k pridigam sv. Ambroža, tedanjega milanskega škofa. — In to je bil začetek njegovega spreobrnjenja. Avguštin je začel, spodbujen po pridigah sv. Ambroža, svoje dosedanje življenje premišljevat in kmalo se ni mogel teh resnih misli več odkrižati, dasiravno je meseni poželjivosti še naprej stregel. Rad bi bil pošteno in zdržno živel, ali meseno razveseljevanje se mu je preveč prijetno zdelo, da bi ga bil pustil. Danes je sklenil od greha nehati, jutri ga je že zopet storil. Tako je vstajal in padal, padal in vstajal. Pa naj nam sam pripoveduje, kako se je vojskoval, in kako je na zadnje z milostjo božjo zmagal. Poslušajmo, kako sam o tem piše (Spoz. 8. buk. 11. in 12. pogl.):

„Tedad je bila bolna moja duša. V grozovitih stiskah mi je vest bolj živo kot kdaj poprej moje pregrehe očitala. V pregrešnih sponah sem se valjal in trepetal in napanjal, da bi jih vendar že enkrat popolnoma raztrgal. Če tudi so namreč te vrvi že zelo odjenjale, so me vendar še nazaj držale. In ti o Bog! si me preganjal do najskrivniših guba mojega srca in ko si vsled svojega usmiljenja trdo z mano ravnal, si me bodel z dvojnim zelom strahu in sramote.

Zakaj jaz sem govoril sam pri sebi v svojem srci: Zdaj, ravno ta trenutek se moraš k Bogu vrniti! In ta beseda me je gonila k zveličanskemu koncu; bil sem že blizo ga doseči in vendar ga nisem dosegel; ravno v trenutku, ko sem ga imel doseči, sem obstal, da bi se oddahnil. Potem sem se zopet iz novega pognal in sem se zmirom bolj približal: še majhno in dobljeno bo. Pa vendar nisem dospel do konca, in nič nisem dosegel, zato ker sem se še obotavljal, temu odmeti, kar je prava smrt, in pravo življenje pričiti. Kolikor

bližje je bil trenutek, da bi imel ves drugačen postati, toliko bolj me je napolnoval z nemirom in strahom!

Nazaj so me držale tiste neumne malenkosti in nečimurnosti, moje stare tovaršice (grešne navade), ki so se mi obesile na obleko mojega mesa in so mi skrivaj na uho šempljale, kakor bi hotle reči: Avguštin, ali nas boš res zapustil? In od tega trenutka bi res ne smele več pri tebi biti, celo večnost ne? Od tega trenutka tedaj bi ti res to in uno ne bilo več dovoljeno, celo večnost ne? In kaj so mi vse šempljale o tem in onem? Kaj so mi prigovarjale? O Bog! tvoje usmiljenje naj odvrne to od duše tvojega služabnika! Pa kakor so tudi (stare in grešne navade namreč) v mene tiščale, njih glas je vendar več kot polovico svoje moči zgubil. Nič več si niso upale, predrzno pred me stopiti in mojemu sklepu ustavljati se, ampak, ko so videle, da jim utekam, so se godrnjaje za mano plazile in me skrivaj napadale, da bi se zopet na nje nazaj ozrl. Če me tudi niso ustavile, toliko so vendar dosegle, da sem počasneje šel. Slišal sem še njih strašanski glas, ko so za mano vpile, rekoč: Ali res misliš, da boš brez nas živeti mogel?

Ali glej, tam, kamor sem gledal, pa se vendar iti obotavljal, sem zagledal zdržnost v njenem svetem in čistem veličastvu, veselega obraza in vedrega lica, ki mi je k mojemu prizadevanju prikimovala in me negovaje spodbadala, da naj le brez obotavljanja k nji pridem, ter je že svoje roke po meni stegovala, da bi me sprejela in objela. In kaj sem zdaj videl? Okoli nje so se drenjali otroci, šibke device, častitljive vdove in starčki; in zdržnost mi je na nje kazala, kakor bi hotla reči: Kar so ti zamogli, zakaj bi ti ne mogel? Ali misliš, da so sami od sebe zamogli? Ali jim ni mar moč od Gospoda prišla? Gospod Bog me je njim podaril. Zakaj se sam na-se zanašaš? Brez skrbi se vrzi v njegovo naročje; nikar se ne boj, on ne bo svoje roke spodmaknil, da bi padel. Izroči se mu brez strahu; on te bo sprejel in ozdravil! In zelo sem se sramoval, ker sem šepetanje teh nečimurnih strast še slišal, ter sem obotovljaje se obstal. In zopet je zdržnost k meni rekla: Zamaši ušesa zoper svoje nečiste ude na zemlji, da jih zatajiš. Oni govore k tebi od sladkega veselja, pa ne od takega, od katerega govori postava Gospodova.

Ko sem tako svoj stan v globočini svojega srca premišljeval in se je pred mojimi očmi vsa moja revščina pokazala, tedaj se je vzdignil v meni strašni vihar, za katerim se je ulil cel potok solza. K tebi sem se tedaj obrnil in rekel: Kako dolgo še o Gospod, kako dolgo mi boš dal svojo jezo čutiti? Nikar se ne spominjaj mojih nekdanjih hudobij! Zakaj čutil sem, da me še nazaj držé in sem zdihovaje vpil: Kako dolgo še, kako dolgo še? ali mar do jutri in zmirom le jutri? Zakaj ne precej zdaj? Zakaj da bi ne bilo precej zdaj konec moji sramoti?

Tako sem govoril in se jokal v vsi britkosti svojega potrtega srca; kar zaslišim glas: Vzemi in beri, vzemi in beri! Vzamem tedaj pisma aposteljnova, odprem in berem na tihem prvo poglavje, ki mi pred oči pride: *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti*

in pijanosti, ne v nečistosti in pijanosti, ne v kregu in nevošljivosti, ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne strezite mesu v poželenji! (Rom. 13, 13.)

Nisem hotel več dalje brati in tudi ni treba bilo. Komaj sem te vrste prebral, kar se zasveti v mojem sreči velika luč polne gotovosti, in prežene vso temo mučne negotovosti.“

Ljubi moji poslušalci! nalašč sem vam to zgodbo in vojsko tako natanko in obširno popisal, ker sem prepričan, da je v tem marsikateri gledal svojo lastno podobo, čutil svojo lastno vojskovanje!

Oh Avguštin! oh grešnik, grešnica! povej, ali se ni tebi ravno tako godilo, ali se ti ne godi morebiti ravno zdaj tako? Poskušal si vstati že večkrat, pa vendar nisi vstal; zapustiti si hotel greh in grešno priložnost, pa je vendar nisi zapustil! Glej, tudi tebe vabi sveta zdržnost posebno zdaj v sv. letu in te kliče k spreobrnjenju in poboljšanju, rekoč: Ako so ti in drugi, ki so bili ravno v takih okoliščinah in skušnjavah z božjo pomočjo zamogli, zakaj pa bi ti ne mogel? Glej, Avguštin je bil velik grešnik, morebiti večji, kot si ti, pa je strgal grešne verige za vselej — postal je resničen spokornik, velik svetnik in svitla luč katoliške cerkve! — Kristijan moj, poznal si morebiti ali pa še poznaš kakega znanca, soseda, ki je bil pijanosti udan, glej od zadnjega sv. leta se ni več upijal. Krščanska ženska! ti poznaš morebiti ktero, ki je imela poprej pregrešno znanje, glej, od misijona sem je vse vezi pretrgala, zdaj čisto in sramožljivo živi! Ako so toraj ti in te zamogli, zakaj pa ti ne z božjo pomočjo?

Toraj kristijan moj! Enkrat velja! To vidiš, da enkrat se moraš poboljšati, enkrat moraš pregrešno znanje, pohujšljivo življenje, pijančevanje itd. zapustiti, če hočeš zveličan biti! Kdaj pa se bo to zgodilo? Nikar ne reci: jutri in zopet jutri! Ampak s sv. Avguštinom reci: Precej zdaj, koj ta trenutek mora konec biti moji sramoti, mojim pregreham! Precej letos! to sv. leto! danes! to uro! ta trenutek mora biti začetek mojega pravega poboljšanja!

Pa kaj vidim! Ti se obotavljaš! Tudi ti misliš, kakor nekdanj Avguštin, da brez tiste navade, brez one osebe, brez nezmerne pijače živeti ne moreš! Tebi se priljubljena navada, zastarana strast tako prijetna zdi, da si je zdaj še kar ne upaš pustiti in pogrešati! Ti misliš, da boš potem nesrečen, če pustiš. Ali poslušaj sv. Avgušтина, ki je bil še le potlej srečen, ko je grešne verige za zmirom raztrgal, in spoznal, da človek ni miren, dokler v Bogu ne počiva! Res, da te bo zbolelo, tako priljubljenim strastim za zmirom slovo dati, ali

za nebeško kraljestvo, za večno zveličanje ni noben dar prevelik, nobena pokora pretežka. Poslušaj, kaj Jezus pravi: Ako te tvoja roka pohujša, ali tvoja noga, odsekaj jo in vrzi jo od sebe; bolje ti je hromemu ali kruljevemu iti v življenje, kakor dve roki ali dve nogi imeti in vrženemu biti v večni ogenj! (Mat. 18, 8.)

Oh nikar se ne straši truda, srčno se premaguj, hrabro se vojskuj ta kratki čas; kmalu, kmalu pride dan zmage, ko veselo porečeš tudi ti s sv. Pavlom: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik* (II. Tim. 4, 7. 8.); in ko porečeš v prvo s sv. Štefanom: *Jezusa vidim!* ter ga boš potlej gledal v neskončni radosti vse večne čase! Amen.

Jan. Ažman.

Nedelja po božiču.

Lastnosti božje. — V. Božja nespremenljivost.

Dete je rastle in močno prihajalo, polno modrosti, in božja milost je bila v njem.

(Luk. 2, 40.)

Sv. evangeliji, ki se beró od božiča do sv. treh Kraljev, nam pripovedujejo o sv. detinstvu Jezusovem. V sv. noči so angelji naznanili prihod večne Besede v podobi ljubeznjivega Deteta, katero so pastirci koj prihiteli molit. Enako je čudovita zvezda pripeljala tri Modre k jaslicam se mu poklanjat. O tem Detetu sv. evangelij pové, da je bilo osmi dan po šegi Mozesove postave obrezano. Današnji evangelij nas opomni tiste dogodbe, ko so ga prinesli v tempelj Bogu darovat in sta ga ondi starčeka Simeon in Ana po božjem navdihnenji spoznala kot obljubljenega Zveličarja. Tu je Simeon v proroškem duhu izgovoril o njem proti Mariji besede: *Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo zopergovorilo. In tvojo dušo bo meč presunil . . .* Kako hitro so se te besede nad Detetom in Materjo spolnile, nam potrjuje sv. evangelij, ko pové, da je grozni Herod iskal Dete umoriti in je vsled tega moralo bežati v daljno egiptovsko deželo ter je že zdaj res meč britkosti presunil materno srce Marijino; dokler se je spet po božjem povelji smelo povriniti ter prebivati v domačem mestu Nazaretu.

Toraj že v detinstvu se je zgodilo z njim dokaj sprememb, da ne govorim na dalje o njegovi mladenški in možati dóbi, kar

nam je vsem znano. Tudi Jezus je bil, kakor opazujemo pri človeku, raznim spremembam podvržen, kar nam potrjujejo tudi besede: *Deté je rastlo, in močno prihajalo, polno modrosti, in milost božja je bila v njem.*

Pa bi utegnil kdo reči: kako se to vjema s popolnostjo božjo, katera spremenljivosti ne pozna? Toda podučen kristijan vé, da vse spremembe, ki jih zapazimo na Jezusu od detinstva do možatosti, so se godile na njem kot na človeku. Kot Bog je bil in ostal nespremenljiv. Njegova božja natora ni potrebovala rasti, ne dopolnovanja, ker je bila v prvem trenutku spočetja to, kar je vse večne čase — nespremenljiva; pač pa je to potrebovala njegova človeška natora, katero je k božji privzel. Zato je hotel Jezus, da naj se njegovo človeštvo po natornem redu človeške starosti nadopolnuje, akoravno ga božja zavednost v nobenem trenutku ni zapustila.

In ravno to resnico o Božji nespremenljivosti hočemo danes nekoliko premisliti. Najprej vam pojasnim

- a) to lastnost božjo, potem pa pridenem
- b) nekatere nauke.

I. V vesoljnem stvarstvu zapazimo neprenehano spremenjevanje in spreobračanje. Ljudje se rodé in zopet pomrjô ter zginejo z zemlje. Živali, rastline in druge stvari nastanejo, polnijo zemljo in po krajšem ali daljšem obstanku zginejo. Kraljestva in mesta se povzdignejo do mogočnosti in slave, pa zopet propadejo in le zgodovina hrani o njih spomin. Časi pridejo, tekó in zginejo; še nekaj ur, 1886. leto bo zatonilo v morje večnosti, nikdar več ga ne bo nazaj, le zgodovina bo o njem pripovedovala. Sv. vera nas tudi uči, da ob sodnjem dnevu bodo tudi pokončani svetovi in nebó in bodo spremenjeni v novo nebó in novo zemljo. Toraj nobeno vstvarjeno bitje ne ostane vedno v tistem stanu. Nad vso to spremembo vsega stvarstva pa v večnem pokoju stoji le eden — Gospod Bog, ki je nespremenljiv. Kar je bil pred vstvarjenjem, to je še danes, in kar je danes, to bo ostal skozi vso večnost.

Bog je nespremenljiv se toraj pravi: Bog je od vekomaj do vekomaj ravno tisti. To bomo še bolj razumeli, ako pomislimo, da je Bog

1. nespremenljiv v svojem bistvu. Bog ne spremeni svoje nature, svojega bitja, in ne bo postal nič družega, kakor to, kar je že od večnosti sem. Da Bog večno isti ostane v svoji natori, sledi že iz tega, ker je najpopolniji duh. Ko bi se njegova natora spremenila,

potem bi postal ali boljši ali pa slabejši. Boljši pa Bog ne more postati, ker je že tako najboljše, neskončno popolno bitje. Tudi slabejši ne more postati, sicer bi nehal biti najboljše, najpopolnije bitje, toraj nehal biti — Bog. Da Bog vedno isti ostane v svoji natori, sledi tudi iz tega, ker je več en; kar pa je večno, mora si vedno enako ostati. Kar spreminja svojo natoro, ni več isto, ampak nekaj drugega; kar pa kaj drugega postane, neha biti, kar je bilo, in toraj ni večno. Kakor gotovo pa je Bog več en, tako gotovo ostane vedno enak v svoji natori. Zato govori sam po preroku Malahiji (3, 6.): *Jaz sem Gospod in se ne spreminjam.* Čudovito lepo popisuje psalmist (101, 26—28.) nespremenljivost božjega bistva rekoč: *Ti, o Gospod, si zemljo utrdil v začetku, in nebesa so delo tvojih rok, one preminejo, ti pa ostaneš. Postarajo se kakor oblačilo; in kakor obleko jih spreminjaš, in se spremené; ti pa ostaneš ravno tisti in tvoja leta ne bodo potekla.* (cf. Hbr. 1, 12.)

2. Bog ostane vedno isti v svojih lastnostih ali popolnostih. Mi ljudje smo, kolikor se tiče naših dušnih ali telesnih lastnost, zelo spremenljivi; eno ali drugo lastnost lahko zgubimo, zgubljeno zopet dobimo, v njej napredujemo ali zastajamo. Takih sprememb pri Bogu ni. On ne zgubi nikdar kake lastnosti; ne neha vse to biti, kar je že; tudi ne raste ali ne zastaja v svojih lastnostih. Saj njegove lastnosti niso nič drugega, kakor njegova natora, njegovo bistvo samo. Kakor v svojem bistvu, mora tudi v svojih lastnostih vedno isti ostati. Če ne, — potem bi ali ne bil Bog, ali bi pa nehal Bog biti. On bi ne bil Bog, če bi rasel v svojih lastnostih, ker je Bog le tedaj, če je najvišje, neskončno popolno bitje. Nehal bi Bog biti, če bi odjemal v svojih lastnostih ali katero zgubil, ker bi s tem nehal biti neskončno popolno bitje. Zato piše sv. Jakop (1, 17.): *V Bogu ni spreminjenja, tudi ne sence spreobračanja.*

3. Bog ostane vedno isti v svojih sklepih ali v svoji volji. On ne spreminja svojega mišljenja, svoje volje, svojih sklepov. Kar hoče, to hoče od vekomaj do vekomaj; kar je sklenil, to velja od vekomaj do vekomaj; kar je obljubil, to drži od vekomaj do vekomaj. Bog ni enak ljudem, ki so v svojih mišljenjih, prizadevanjih in sklepih tako spremenljivi, ki danes tako, jutri zopet drugače hočejo in sklenejo, ker so ravno slabotna, omejena bitja. Ali Bog je neomejen in popolen. Kar enkrat sklene, to v vseh razmerah izpelje, nihče ga ne more zadržati. Kar hoče, je zmir prav in dobro, zato ne sme od tega odstopiti. Kar toraj méni storiti, tudi izvrši, ker je vedno isti v svojih sklepih.

Ali se ni Bog kot nespremenljivega sam razodel svojemu služabniku Mojzesu (II. M. 3, 4.), ko se mu je v gorečem grmu prikazal ter rekel: *Jaz sem, ki sem*. In na drugem mestu (IV. Moz. 23, 19.): *Bog ni, kakor sin človekov, da bi se spreminjal*. Enako spričuje psalmist (32, 11.): *Gospodov sklep ostane vekomaj; misli njegovega srca od roda do roda*. Modri Sirah (42, 21.) govori o njem: *On je od vekomaj do vekomaj; njemu se ne more nič dodati, nič vzeti, in on nobenega sveta ne potrebuje*. Enako v bukvah Pregov. (19, 21.): *Veliko misel je v srcu človekovem; volja Gospodova pa ostane*.

4. Pa bi kdo ugovarjal zoper vse to ter rekel: kako more biti Bog nespremenljiv, ker je v teku časa svet vstvaril in še le polagoma, pozemelske dogodke sledé, svoje sklepe izpeljuje! Ali to ne nasprotuje njegovi nespremenljivosti, ko vidimo, kako v času po svojih delih nekako iz svojega bitja izstopi?

a) Mi vemo, da je Bog v začetku vstvaril nebo in zemljo. Sv. pismo nam pripoveduje, kako je v 6 dneh vse stvarstvo dovršil. Vera nas uči, da je njegov edinorojeni Sin, ko so se časi dopolnili, človek postal . . . in odrešenje dokončal . . . ter sv. Duha poslal v posvečenje človeštva . . . Ali vsa dela božja, ki so se v teku časa zgodila, in sklepi, ki so se spolnili, ne spreminjajo božjega bistva; kajti vse, kar Bog hoče in stori, to hoče in stori od vekomaj. Nespremenljiv je njegov sklep, kaj izvršiti, že od večnosti v njegovem duhu in njegovi volji. V teku časa se ta sklep le izpolni. Ne v bistvu božjem, temuč v stvarstvu se zgodi sprememba. Mi spoznamo Boga kot stvarnika, odrešenika, posvečevalca ravno v njegovih delih. A v svojem bistvu je vedno enak. Pri njem se tudi ne more govoriti o času in prostoru, o prej ali poznej, ker je nad ves čas in prostor vzvišen. Vkljub vsem delom in dopolnenim sklepom je bistvo božje nespremenjeno.

b) Tako tudi ložje razumemo tiste izreke sv. pisma, ki na videz nasprotujejo božji nespremenljivosti. Večkrat se govori o Božji jezi pa ljubezni do človeštva. Beremo, da se je Bog kesal, ker je vstvaril človeka in da brezbožneže preganja s svojim maščevanjem, ali pa se sicer govori o njegovem sovraštvu, maščevanji, usmiljenji, prizanašanji itd. Toda te spremembe ne segajo v bitje božje, ampak le v njegove stvari, kakor to prav lepo razlaga sv. Avguštin: Če se v sv. pismu reče, Bog spreminja svojo voljo, se jezi nad tistimi, katerim je bil prej tako prijazen, ali da se je tega ali onega kesal itd. je to vse drugače razumeti. Ni Bog, ki se spreminja, ampak ljudje se spreminjajo. Tu je kakor pri solncu. Bolnemu očesu je solnčna svit-

loba ostra, boleča, večkrat neprenesljiva; zdravemu pa prijetna, dobrodejna in ljuba. In vendar je eno in isto solnce, ki obema sveti. Tako je tudi med Bogom in človekom. Če je človekovo sree dobro, se mu zdi Bog neskončno ljubeznjiv in prijazen; če je pa sree hudobno, potem méni ravno v tem nespremenljivem Bogu jeznega in kaznujočega sodnika zagledati. Najboljše potrdilo tega imamo v prvih stariših. Dok sta bila Adam in Eva Bogu zvesta, sta imela veselje v njegovi obhoji; ko sta grešila, sta plaho bežala pred njegovim obličjem; njegov glas, ki jima je bil prej tako ljubeznjiv, je zdaj grozno donel na njuna ušesa; njegov pogled, ki jima je bil prej tako blažilen, je zdaj neprenašljiv. Bog je bil ravno tisti (ostal), ne pa Adam in Eva.

Saj tudi vidimo vsak dan, kako ravno tisti solnčni žarki sneg in led tajajo, pa tudi zemljo posušé; vidimo, da cveticam privabijo zelenje in cvetenje, pa tudi rastlinam odvzamejo življenje, ker jih posušé. Toraj ravno nasprotna djanja, a solnčni žarki so vedno isti. Tako je bitje božje nespremenljivo, le njegove stvari so pred njim drugače postale.

c) Iz tega pa tudi ložje sprevidite, kako nespametno je, če se človek izgovarja rekoč: K čemu bi molil v svojih stiskah; k čemu se pokoril, ker je že itak vse v nespremenljivih sklepih božjih od vekomaj določeno, kar se ima na zemlji in v mojem življenji zgoditi? Akoravno je že vse določeno, zavoljo tega se molitev in pokora tajiti ne sme. Kajti v ta sklep božji so že sprejete naše prošnje in naši zdihljeji in z ozirom na te je storjen. Bog že od vekomaj pozna naše molitve in spokorna djanja, in ko svoj sklep napravi, gleda že od vekomaj na našo prosto voljo, katera se odloči za dobro ali slabo, kakor hoče. Zato mi s svojimi molitvami in s spokornim duhom nekako vplivamo na njegove sklepe v svoj blagor, da smo potem deležni njegove ljubezni in njegovega usmiljenja.

II. Kako čudovita je zopet ta lastnost božja, ko bi verniki tudi vselej poslušali in ubogali njene opomine! Pa boste vprašali, kakšne nauke pa nam daje?

1. Ko svojega duha obračamo v Boga, ki nespremenljiv v svojem bistvu in svojih sklepih vedno isti nad nami kraljuje, in premišljujemo minljivost vsega pozemeljskega krog sebe, ali se ne bodo vzbudile v naših sreiš želje tega neskončnega Boga ljubiti, ki je vse ljubezni vreden, in svoje ljubezni ne navezovati na minljive stvari?

Kaj je vse, kar nam svet ponuja? Ali je več, kakor senca, ki hitro zbeži? Ali je več kot dim, ki se v zraku razkadi? Kje so ljudje, ki so pred tisoč leti živeli? Kje je, kar so imeli in ljubili? Vse se

je spremenilo: šli so v grob in njih lastnina v druge roke. Ali ne bo z nami ravno taka? Čez nekaj let, morda že čez eno, zadene nas in naše imetje enaka osoda! In vendar ljudje ljubijo in cenijo minljive zaklade; Boga, nespremenljivega v njegovi dobrotljivosti in ljubezni pa ne ljubijo!

Ali niste slišali, kaj v tem oziru pové življenje sv. Frančiška Borgija? Bil je ta vojvoda Gandijski na dvoru cesarice Izabele, ki je po svoji lepoti slovela. Cesarica zboli in v 36. letu naglo umrje. Vsled povelja mora vojvoda spremljati mrliča v Granado, kjer se je imela položiti v cesarsko rakev. Pred pokopom moral je še enkrat trugo odpreti, ter pogledati, da je to res truplo cesarice Izabele. Ko so trugo odprli, bilo je obličje cesaričino tako spremenjeno, da je vse priučujoče groza obšla. Od mrliča je šel tak smrad, da so vsi hitro proč šli. Le Franc Borgija ostane. Hitra sprememba cesarice ga je silno pretresla, da je vzdihnil: „Ali je to tista sicer v lepoti blesteča Izabela? Kje je tista visokost, katera je v njenih pogledih žarela in osrečila vsacega, ki je smel v njeno bližino stopiti? Po eni besedi iz njenih ust bi se bili stoteri čutili osrečene, — kakor pred pošastjo zdaj bežijo in jo črvom prepustijo! O kako je vse v življenji nečimurno in minljivo, vse kot sanje in slepotija!“ Ta pogled in misli, katere so se mu po njem zbudile, so popolnem spremenile njegovo srce. Odpové se vsem častem, postane menih, s preziranjem vsega časnega živi le za Boga ter se res posveti.

Zato po pravici kliče sv. Janez (I. 2, 15—17.): *Ne ljubite sveta, ni tega, kar je v svetu. Kdor svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem. Kajti vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. Svet pa preide in njegovo poželenje; le kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj.* Spremenljivo in slepilno je vse, kar svet ponuja, toraj ne zasluži naše ljubezni. Spremenljivo je, kar mika tvoje oči, — zlató in blagó jih ne more zadovoljiti. Spremenljivo je, kar veseli tvoje meso, — v hipu zginja vsa slast in rodi le grenek pelin. Spremenljivo je vse, kar želi tvoj napuh, — vsa tvoja čast lahko hitro zgine kot dim. Ne navezuj toraj svojega sreca na svet, temuč daruj ga nespremenljivemu Bogu, ker le on je v stanu, popolnoma ga osrečiti. In ker nam je Gospod že tisočerne dokaze svoje nespremenjene ljubezni in dobrotljivosti zapustil, ali ne bo torej tudi naša ljubezen do njega nespremenjena vse dni našega življenja, in ta ljubezen se potem z nami preseli v večnost, kjer ne bo nehala nikdar. (I. Kor. 13, 8.)

2. Božja nespremenljivost nas opominja, ne v ljudi in pozemeljske stvari staviti svojega zaupanja, ampak vanj, ki je v svojih sklepih

vekomaj nespremenljiv. Kolikrat se ljudje goljufajo v svojih nadah, če jih stavijo v minljive reči! Eni zaupajo samo na prijatelje. Ali kaj so njih obljube? Tudi omahljive in spremljive. Kar jih en dan zeló gane, jih drugi dan pusti neobčutljive. In če bi imel tudi najboljše prijatelje in stariše, ali boš zato Boga pozabil iz nanje zidal? En hip — in najbolj zvesto srce je nehalo biti, in vse tvoje zdiho-vanje ga več ne oživi. Glej, le Bog ti vedno ostane.

Drugi zaupajo v časno blagó. Naj si je kdo bogat, s svojim premoženjem se lahko reši nekaterih nadlog. Ali najhujša trpljenja se z vsem zlatom sveta ozdraviti ne dajo. Jok in stok se nahaja pri bogatih, kakor pri ubogih. Pa kako hitro se spreminja časno blago, kako lahko ga molji snedó in tatovi ukradejo! Kdor nanj zida, se pač lahko ogoljufa. Le eden poseda vse bogastvo.

Zopet drugi zidajo sami na-se. Veliko vednost so si pridobili, s svojo prebrisanostjo so že daleč dognali. Ali pa skušnja ne potrjuje, da kdor se na svojo zmožnost zanaša, zida na pesek? Le ena kapljica krvi, ki šine v možgane, spremeni vse mišljenje, zmeša pamet; en prepah prinese smrt. Vsak hip si odvisen od Boga.

Na nespremenljivega kralja nebes in zemlje torej stavljajmo vse svoje zaupanje. Kdor vanj stavi svoje upanje, je *podoben modremu možu, kateri je zidal svojo hišo na skalo; in ploha se je ulila, in prišle so vode, in vetrovi so pihali in so se uprli v tisto hišo, in ona ni padla, ker je bila zidana na skalo.* (Mat. 7, 25.) Naj čezen pride, kar hoče, zmir lahko reče s psalmistom: *V te, o Gospod, sem zaupal, nikdar ne bom osramoten.*

3. Nespremenljivost božja nas opominja, da naj bomo nespremenljivi v vsem dobrem. Tudi v tem obziru si moramo prizadevati tej lastnosti podobni postati. Vse naše misli in želje in sklepi naj bodo nespremenljivo dobri in sveti. Zalibog, da je človek tako podvržen spremembam in preveč podoben trstu, od vetra semtertje majanemu! Kaj bi nam pomagalo, ko bi bili zdaj gorki, zdaj mrzli; danes za dobro vsi goreči, jutri spet mlačni in leni; danes bi delali dobre sklepe, jutri pa bi jih že prelomili! Da bomo stanovitni in nespremenljivi v dobrem, prizadevajmo si sami sebe premagati, skušnjavo zadušiti kar v začetku, in Boga, od katerega pride vse dobro, prositi za milost stanovitnosti. *Bodite torej, nas opominja apostelj (I. Kor. 15, 58.) stanovitni in nepremakljivi, obilni bodite vselej v delu Gospodovem, ker veste, da vaše delo ni zastoj v Gospodu.*

Ce bi si mi vedno prizadevali kot zvesti otroci Božji svojemu nespremenljivemu Očetu bolj podobni postati, toliko bolj gotovo bi dospeli k njegovemu nespremenljivemu veličastvu, kjer bi z vsemi izvoljenimi prepevali: *Kralju večnemu, neumrljivemu . . . samemu Bogu bodi čast in slava vse vekomaj.* (I. Tim. 1, 17.) Amen.

Ant. Žlogar.

Slovesnost sv. detinstva.

Dejanje svetega detinstva. *)

To vam bodi znamenje: našli boste
Dete v plenice povito in v jasli položeno.
(Luk. 2, 12.)

Veličasten je bil za Izraelce tisti dan, o katerem je v sv. pismu zapisano, da ni bilo tacega ne poprej ne potlej. (Joz. 10, 14.) Tisti dan, ki je v sv. pismu tako zelo pohvaljen, je namreč Jozue slavno premagal pet kraljev na enkrat, ter vse svoje sovražnike. Vendar brez primere veličastniši je bil dan, čegar spomin smo preteklo saboto obhajali, — presrečni dan veselega rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa. Le o tem dnevu se prav za prav sme reči, da mu ni bilo enacega ne poprej ne potlej, ker ta dan je prišel na svet Premagovalec hudobnega duha in družih sovražnikov naše duše; njegovo zmago so angelji prepevaje naznanjali rekoč: *Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje.* Zato se pa tudi ta praznik vsako leto s toliko slovesnostjo praznuje po vesoljnem katoliškem svetu. Prekrasno je ta dan (in še zlasti o polnoči) cerkev ozališana in razsvitljena, altarji so kar moč ozališani in najlepša cerkvena obleka se ta dan odbere; prelepo petje se razlega in še zvonjenje se nekako veselejše razlega.

Tacemu praznovanju seveda se ne more primerjati ta-le naša današnja slovesnost. Naša današnja pobožnost je tiha, ponižna, čisto priprosta! A če tudi na zunanje ne kaže nikakoršnega blišča, če je tudi na videz skromna in malenkostna; po svojem bistvu in notranjem pomenu je častitljiva in veličastna. Ko bi ljudje to prizadetje bolj poznali, bi ga gotovo bolj čislali. Rad bi toraj predmet današnjega

*) Se dá mutatis mutandis porabiti tudi za sv. božični praznik, ki je pač najbolj detinski praznik v letu.

praznovanja vsim tako jasno popisal in pojasnil, da bi ga vsi cenili tako, kakor zasluži. Le žal mi je, da ne morem toliko in tako povedati, kakor bi rad. Zdi se mi pa, da se vsaka reč nekako najprej in najlože spozna, ako se njeno ime prav razume. Tega se hočem tudi jaz držati in vam ob kratkem pojasniti ime naše družbe: Dejanje svetega detinstva je predmet mojemu nagovoru.

„Dejanje sv. detinstva“ se časih tudi imenuje „detinska bratovščina ali družba“. Vendar „družbe“ v pravem pomenu besede za otroke, zlasti v šolskem oziru, še niso prav primerne; zato so modri možje bolj priporočali ime, ki je zdaj sploh navadno: „Dejanje svetega detinstva“. Jako lepo in primerno je to ime. Tega se lahko prepričamo, ako si ga natančneje razložimo. Začnem najprej pri zadnji besedi: „detinstvo“.

I. Detinstvo! o koliko ima ta beseda v sebi! Detinstvo nam pomenja najlepšo dōbo človeškega življenja, zlata leta otročje nedolžnosti, ki slehernemu človeku tako globoko v spominu ostanejo, da jih ne more pozabiti do zadnjega trenutka. Ako smo mi odraščeni zdaj v nesreči, trpljenji in v skrbeh, se nam milo stori, ako se spomnimo onih jasnih dni svoje mladosti, ko smo še tako lahko živeli; če smo pa zdaj tudi v srečnih okoliščinah in se nam dobro godi, morebiti prav dobro, kolikor je mogoče na tem svetu, — vendar tudi v sreči, tudi v veselji nam se časih mila solza utrne in si mislimo: o takrat — v otročjih letih — smo se znali vse drugače veseliti, takrat nam je bilo še veselje neskaljeno!

Detinstvo pomenja jasno jutro človeškega življenja, ko še človek ne vé, kaj se pravi težo in vročino dneva prenašati.

Detinstvo pomenja prelepo spomlad človeškega življenja, ko otroka še ne strašijo temne megle skrbi, ne strašijo črni oblaki britkosti in težav, ne strašijo nevihte skušnjav in strasti. — O gotovo, detinstvo je najlepši del človeškega življenja.

Detinstvo pa pomenja tudi najboljši del človeštva sploh, najplemenitejši del človeške družbe, — jagnjeta med ovcami. Cerkevni učeniki kar ne morejo prehvaliti prednosti, ki jih ima detinska dōba pred družimi. Otroci, — pravijo n. pr., — so še brez posebnih strasti in skušnjav, deviški, nedolžni; otroci so ponižni, priprosti, pohlevni; otroci so z malim zadovoljni, pa tudi radodarni, radi dajo kruha, igrače, ako prosiš; brez skrbi zastran prihodnosti; brez hinavščine in laži itd.

II. Največa prednost detinstva pa je ona, ki prihaja od Jezusa Kristusa. To je nedopovedljiva čast in sreča otročičev, da je Jezus

sam hotel dete biti. In le zato zasluži prelepi pridevek sveto detinstvo. Sveto detinstvo je bilo najprvo znamenje, po katerem so ljudje spoznali Zveličarja. Angelj sam je to znamenje naznanil rekoč: *To vam bodi znamenje: našli boste Dete v plenice povito in v jasli položeno.* Dokler bode sv. cerkev stala, toraj do konca dni, se bode leto na leto ponavljalo v cerkvi in šoli: *To vam bodi znamenje...*

O sveto detinstvo, kako veličastno si postalo po božjem Detetu v jaslicah! Če pogledam v jaslice, potlej pa zagledam naše ljube otročiče; sam ne vem, komu bi se bolj čudil. Če mislim na božje Dete, moram strmeč vsklikniti: „O veličastni, neskončno veliki Bog, — kako si majhen postal!“ Če se pa oziram poljubih otročičih, v sv. krstu očiščenih in posvečenih, moram zopet strmeti in klicati: „Oh, mali otročiči! — kako veliki ste postali po božjem Detetu! — kako nepopisljivo visoko ste povikšani!“

Pa Jezus ni le samo v prvi mladosti bil tako detinsko ljubeznjiv; ampak upam si trditi, da je ves čas svojega življenja „dete“ ostal, njegovo božje Srce je ves čas bilo detinsko milo Srce! — V vseh okoliščinah njegovega zemeljskega življenja se lahko ponavlja angeljeva beseda: *To vam bodi znamenje, na katerem ga boste spoznali — njegovo detinsko Srce!* Spremljumo ga v duhu v nekatere kraje in opazujmo ga pri njegovem vedenji in takoj se bomo prepričali. Opazujmo ga, kako uči. Enkrat pravi: *Od mene se učite, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen;* v drugič pa vzame malega otroka in ga postavi vstric aposteljnov. Po velikosti seveda ljubo dete aposteljnom še do rame ne doseže, a v dušnem oziru pravi Jezus: *Ako ne boste taki, kakor ta-le otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo.* Ali poglejte Jezusa med otročiči samimi; kako srečnega se čuti med njimi! Že od daleč jim kliče: *Pustite male k meni, tacih je nebeško kraljestvo!* In ko se jim približa, kako ljubeznjivo ravna ž njimi; objema jih, blagoslavlja jih, roke poklada nanje. Če vidimo tako Jezusa med otroci, ali nam ne bodo brž prišle na misel besede: *Factus est parvulus — majhen je postal,* takorekoč dete med deteti! Kako lepo se tudi tukaj podá: *To vam bodi znamenje, po katerem ga boste spoznali — njegovo detinsko milo Srce!*

A ko smo gledali Jezusa v toliki priprosti ponižnosti, poglejmo za njim tudi tje, kjer se je pokazal v svojem božjem veličastvu — ko je čudeže delal. Tudi tukaj ne more zatajiti svoje detinske lastnosti: dva mladostna mrliča je obudil, in le enega priletnega. In

poglejmo, kako detinsko ljubeznjivo se je takrat vedel. Pojdimo le za njim v Jajrovo hišo in poglejmo, kako dvanajstletno hčerko obudi. Nedorodni otrok najraje roko podá onemu, katerega spozna, da ga ima rad; in glejte Jezus tudi roko podá, — deklico prime za roko in reče: „Deklica vstani!“ In ko je deklica na veliko veselje skrbnih starišev popolnem zdrava vstala; tu se šele prav genljivo pokaže detinsko milo Sree Jezusovo. Deklica je bila prej bolna in je umrla, toraj je morala biti že lačna, — in glejte, na kar ni nihče mislil, ne oče in celo mati ne, — da je deklica lačna, le Jezusovo detinsko milo Sree vé, kako so mladi ljudje le tedaj popolnem oveseljeni, ako dobijo tudi jesti: zato ukaže starišem, naj dajo deklici jesti. O, tudi tukaj bi bil lahko angelj zaklical: To vam bodi znamenje, na katerem ga boste spoznali, — njegovo detinsko milo Sree!

To detinsko lastnost je Jezus pokazal tudi v tem, da otročja in mladenška leta je hotel vsa preživeti, možke dôbe pa le nekoliko in starosti še prav nič.

To detinsko lastnost je večkrat Jezus v pogovorih pokazal; za otroke se še posebno potegoval. Kako ostro govori zoper pohujšljivce otrok: *Gorje njemu, kateri koga izmed malih pohujša . . .* Še celó tega ne trpi, da bi kdo njegove ljubljence otročiče zaničeval: *Glejte, da ne zaničujete katerega malih . . .* (Mat. 18, 10.) Še na zadnje, ko se poslavlja pri aposteljnih, jih ne vé pristréniše nagovoriti kakor s tem, da jim pravi: *filioli!* — *otročiči!* Ali ne kaže tak nagovor prejasno Jezusovo premilo detinsko Sree! Kakor je rekel angelj o prihodu Jezusovem, tako sme reči tudi pri odhodu, ko se poslavlja od zemlje: To vam bodi znamenje, na katerem ga boste spoznali — njegovo detinsko Sree!

In kaj je še celó Jezus rekel? Človek bi skoraj ne verjel, ko bi ne bilo zapisano v sv. pismu. Rekel je, da otročiče tako visoko ceni kakor samega sebe. *Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme.* (Mat. 18, 5.) Zato še enkrat rečem: To vam bodi znamenje. . . .

Oh otroci! veselite se, da vas božje Dete tolikanj čišla, da vas hoče imeti za svoje bratce in sestrice ter vsem ljudem kliče, naj vas imajo radi, ker s tem bodo najlepše pokazali, da imajo Jezusa samega radi. — In mi odrasli radi premišljujmo prelepi pomen svetega detinstva, da bomo znali prav čislati in ljubiti otročiče ter tudi za nje kaj storiti, na kar nas opominja prva beseda v imenu — dejanje.

III. Ni mi treba na široko razkladati, koliko dobrega stori prelepa naprava, ki se imenuje dejanje sv. detinstva; to vam je že znano iz knjižic, ki se oddajajo deležnikom. Iz teh sporočil ste se lahko prepričali, da je delo prelepo, prekristno za čas in večnost. Oči družnikov so zlasti obrnene na Kitajsko ali Kineško, ker tam je pomoči za otročiče najbolj potreba, a ozirajo se tudi zdatno na druge misijonske kraje. Kineško cesarstvo je pač največje na svetu; ima nad 400 milijonov prebivalcev; a večinoma so malikovalci, ki zlasti z otroci silno ostudno in nečloveško ravnaajo. Znano je, kako jih divjim zverim mečejo, in v vodi potaplajo ali sicer neusmiljeno končujejo. Pa enako hudo se godi tudi po drugih ajdovskih deželah ubogim otročičem. Ravno po sv. detinstvu pa je omogočeno, da se na tisoče tacih otrok reši in krsti; mnogi kmalo po krstu umrjô, drugi pa so oskrbljevani v krščanskih odgojališčih, katere tudi detinstvo vzdržuje. Veliko, veliko dobrega se tû zgodi. Letno sporočilo (poslednje za 1883) nam pové, da je bilo 429.207 otrok krščenih, čez sto tisoč odgojevanih in premnogo sicer oskrbljevanih. V zadnjih 25 letih je bilo po sv. detinstvu nad 10 milijonov otročičev krščenih! — Kako veličastna naloga za male, ki tako kraljestvo božje širijo!

Neprecenljiv dobiček sv. detinstva je pa za deležnike same. Koliko svetih resnic naše sv. vere se tû otroci dejansko učijo ali jih tudi dejansko spolnujejo! Med najvažniše verske resnice je prištevati občestvo svetnikov: deležniki sv. detinstva se tako tesno sklenene čutijo z otročiči, ki so v daljnih nepoznanih krajih z njihovo pomočjo v sv. cerkev sprejeti ter jim že tû na zemlji z molitvijo, če pa umrjô, tam z nebeško priprošnjo hvaležno povračujejo; poleg tega se udeležujejo tudi dobrih del gorečih misijonarjev itd. Med prve pripomočke za sv. življenje se sme šteti — zatajevanje: tudi tega se otroci dejansko vadijo, ker sebi pritrjujejo, da nesrečnim otročičem darujejo. Med najlepše čednosti prištevamo — hvaležnost: po detinstvu še le otroci prav spoznajo, kako hvaležni morajo biti Bogu za neprecenljiv dar sv. vere, za ljubeče stariše itd.

Zato ima pa tudi dejanje sv. detinstva toliko zagovornikov. Imenujem le dva. Naš sv. oče Leon XIII. so pred 5 leti pohvalili dejanje sv. detinstva v pismu, ki so ga razposlali po vesoljnem katoliškem svetu: „Ta družba ima nalogo, vsprejemati in h krščanskemu življenju odrediti tiste nesrečne otroke, katere starši nečloveško izpostavljajo iz brezskrbnosti ali pa od pomanjkanja siljeni, zlasti v Kini, kjer je ta divja navada najbolj razširjena. Teh se toraj usmiljujejo družniki, jih včasih odkupujejo in skrbijo zato, da prejmejo kopel

krščanskega prerojenja, da ali z božjo pomočjo v nado sv. cerkve zrastejo ali pa vsaj, ako jih smrt pobere, jim se omogoči večno zveličanje doseči.“

Drugi zagovornik sv. detinstva je sv. Vincencij Pavljanski, ki je za blagor trpečega človeštva toliko storil: „Poglejte krščanske matere, kako oni zapuščeni mali iz daljne daljave svoje ročice k vam stegujejo ter prosijo ne le za časno življenje tega sveta, marveč pred vsem za nebeško življenje po sv. krstu. Če jim ne pridete na pomoč, bodo umrli brez milosti krščanstva, na stotine in tisoče jih bo zadušnih, potopljenih, pohojenih, jih bodo psi in nečedne živali (svinje), žive požrle. Če pa se jih usmilite nabiraje malo miloščino, bodo živeli in vi jim ob enem oskrbite zaklad večnega zveličanja. Ako potlej ostanete pri življenji, so vam pred Bogom živi spominki vaše ljubezni in bodo vedno novih milosti privabili nad vas in vaše otroke. Če pa deloma pomrjó, imajo nebesa obilno žetev angeljev, ki bodo potlej varuhi vam in vašim otrokom; čuvali bodo nad vsem, kar vam je ljubo in drago; nevidoma vam bodo blizo v družinah in pri slavnostih; vaše otroke bodo spremljali k prvemu sv. obhajilu; pričujoči bodo, kadar boste sprejemale sv. popotnico ter vas osrčevali in krepčali v zadnjem boji; in ko boste oči za zmiraj zatisnile, vam se bodo prikazali in vas peljali v skupno domovino nebeško; in tam, kjer se bodo spolnile vse želje v popolni radosti, se vam bo vaše veselje še povikšalo po zveličanji, katero ste jim preskrbele v svojem usmiljenji!“

Naj prelepim besedam teh slavnih veljakov pridenem konečno še svoj slabotni klic: kateri ste že v vrstah te velike vojske malih, ki se po vesoljnem katoliškem svetu vojskuje za razširjanje kraljestva božjega z malimi darovi in kratko molitvico — ostanite zvesti; kateri pa še niste zraven, pristopite tudi. Saj na posameznega pride tako malo! le v obilnem številu je moč. In Bog, ki je vinar pobožne vdove toliko cenil, bode tudi te naše malenkosti obilno poplačal. Amen.

Pogled na slovstvo.

1. **Družba sv. Mohorja.** Oceno, ki smo jo lanskim knjigam napisali, končali smo z voščilom: »Vsaj 30.000 udov mora šteti ta prevažna bratovščina v letu 1886!« In glej, družbin oglasnik nas je radostno iznenadil s sporočilom: 31.687 udov štejemo letos, 2097 več memo lani! — Kaj hočemo temu preveselemu sporočilu družega pristavljati nego: Deo gratias! Častitim gg. sobratom pa kličemo: Le še dalje tako vstrajno! — Pa oglejmo si nekoliko posamezno prelepi dar, s katerim nas je zopet letos družba oveselila:

a) **Življenje preblažene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa.** Popisal Janez Volčič, V. zv. Od letošnjega zvezka te lepe knjige je skoro še enkrat toliko posvečeno sv. Jožefu, kakor Devici Mariji. (94 + 50 str.) Znano je, kako goreče ljubi vneti pisatelj sv. Jožefa in kako stanoviten častilec je prečiste D. Marije, nebeske Kraljice. Zato pa tudi kar gori za razširjanje njune časti in slave. Priča temu je zopet ta obširni zvezek, ki je res z veliko vneto pisan. Prepričani smo, da ga bo zlasti priprosti narod z obilnim veseljem in tudi z veliko koristjo prebiral. Nas kritikujoče književnike pa le to zopet moti, da ne moremo pozabiti že pred leti izgovorjene besede: »preširoko, večkratno ponavljanje itd.« Res, da poljudno, pa vendar kratko in jedrnato pisati je velika umetnost in moramo v tem prizanašljivi biti; toda nekateri odstavki so zopet le preveč slični onim, ki so nam že iz prejšnjih zvezkov znani, n. pr. poroka in oljkine vejice (prim.: II. snopič 195 »mandeljnove vejice«), Jožefove čednosti: vera, upanje, ljubezen itd., Jožefove skrbi . . . V Jožefov popis se v novič preveč vpleta Marijine zgodovine. Pa vse to radi prizanesemo premarljivemu pisatelju, da se mu le posreči veličastni namen, Slovence še bolj vneti za češčenje Marije in Jožefa! — V drugem delu podučne knjige se prične že nov jako zanimiv oddelek o prikazovanju Matere božje, ki se bode drugo leto nadaljeval in proti novejšim časom pomikal, kakor se vidi. Nadjamo se, da bomo zopet mnogo lepega zvedeli.

b) **Šmarnice ali: Romanje v nebeško kraljestvo v Marijinem mescu.** Spisal Ludovik Škufca. 12°, 288 str. S to knjigo, ki sem jo od konca do kraja z velikim zanimanjem prečital, je gotovo družnikom močno vstreženo. Dušni pastirji si sicer v tem niso edini, je li pri šmarnični pobožnosti boljše brati kaj novega, kar ima le duhoven v rokah, ali je koristniše čitati kaj tacega, kar imajo tudi ljudje sami v domači knjigi. Naj se že kdo odloči za to ali za ono, jaz se drznem trditi, da je jako hvalno in koristno, ako družba vsaj včasih dá udom šmarnično knjigo, ki je dobro pisana, ker nobena Marijina pobožnost ni Slovencem tako priljubljena kakor Šmarnice. Pričujoča knjiga pa, še enkrat poudarim, je v ta namen res dobro pisana, spretno in skrbljivo sestavljena, da se, kakor pravimo, »človeka prime«, ko jo začnemo brati. Njene prednosti so zlasti te-le: Lahkotna in gladka — poljudna pisava; jedrnati sestavki, v katerih se je pisatelj potrudil privzemati le mikavnih in važnih reči, ter je tako omogočil, da knjiga ni prevelika in ima vendar veliko v sebi! V izgledih ob koncu vsakdanje pobožnosti je g. pisatelj močno zbirčen in podaja le bolj mikavnih in ganljivih, ter krajših prav spretno vpleta tudi med razlaganje najvažnih verskih resnic, ki si jih je razdelil na posamezne dneve v mescu. Od te nam silno ljube knjige pričakujemo prav obilno sadú.

c) **Občna zgodovina za slovensko ljudstvo.** Spisal Josip Staré. XI. snopič. Vrstna številka letošnjega zvezka — XI — kaže, da se tu svetovna zgodovina obširno spisuje. Na to stran je res hvale vredno, da bomo imeli Slovenci kmalu obširno zgodovino v rokah; vendar se drznemo pripomniti, da bi utegnili priprostejšim članom bolj ugajati, ako bi se bolj oddaljeni in za nas nevažni narodi le na kratko obravnavali in bi se manj važne reči, zlasti če se povsod enakomerno ponavljajo (n. pr. vojske) krajše omenjale; take dogodbe pa, ki imajo blažilno jedro v sebi, naj bi se obširniše obdelavale, — zlasti lepi značajji naj bi se z živimi barvami slikali in z vnetljivo gorkoto ljudstvu pred oči stavili; pri zlobnih zatiralcih in zločincih pa naj bi se, kjer je prilika, posebno

božja kazen povdarjala, kajti Bog je vladar zgodovinskih razvojev. V tem smislu bi bili rajše videli, če bi se bila zgodovina severnih narodov idr. nekoliko skrajšala; če bi se bilo število v »pariškem krvavem ženitovanji« (str. 293) padlih Hugenotov nekoliko nižje nastavilo, ker zgodovinarji še sami prav ne vejo, pri čem so v tej tako kočljivi zadevi; če bi se bila nekaterikrat ponavljana opazka o verskih homatijah in bojih, — češ, da se je na katoliški strani ravno tako strastno ravnalo — izpustila! — Na nekatere tiskovne pomote nas opozorijo platnice »Koledarjeve«; pa še nekatere druge naj bi se bile pridjale n. pr. letnica na str. 339 v prvi vrsti od spodaj ali str. 345 v 18. vrsti od zgoraj itd. Vendar tiskovnim pomotam ne pripisujemo tolike važnosti, ker vemo iz lastne skušnje, kako težko se jim je ogniti in res častitati moramo onemu, ki si upa natisniti knjigo brez napake.

d) **Slovenski pravnik.** Poduk o najpotrebnejših zakonih, spisal dr. Ivan Tavčar. IV. snopič. Hvalo, ki smo jo lani temu koristnemu delu prisodili in izrekli, zopet letos ponavljamo. Postave razlagati je gotovo kolikortoliko suhoparna in dolgočasna reč, pa g. doktor zna s svojo zgovornostjo in zanimljivimi zgledi stvar tako poživiti, da jo bode tudi priprost človek rad bral in se marsikatero škodo obvaroval; posebno bi želeli, da bi si nespametni igralci blagovoljne opazke zapomnili.

e) **Slovenske večernice za poduk in kratek čas.** 40. zvezek. Tudi s to knjižico smemo letos zadovoljni biti. V daljši povesti »Troje angeljsko češčenje« se zlasti kmeškim fantom in možakom (pa tudi žene so prizadete) živo pred oči stavi, v koliko nesreč in nadlog privedejo poglavitni »kmeški« grehi: pijanost, poboji in pretepanje, sleparska družčina, grešno znanje, bahalost, jeza itd. Jako podučljiv je sestavek »Kako človek na naši zemlji stanuje«, le da je nekoliko pretežak in premalo poljuden za priproste čitatelje; marsikaj zgodovinskega in zemljepisnega bi jim bilo treba še pojasniti; učene tvarine popularno pisati ni lahko, ker čitatelju ne moremo učenostne podlage prisojevati. Spretno so vpletene pesmice, smešnice, krajši spisi. — Nadarjeni pisatelji bi močno ustregli, ako bi družbo z lahkotno-prisrčnimi pesnimi pa s pošteno šaljivimi spisi še bolj zalagali.

f) **Koledar družbe sv. Mohora** za navadno leto 1887 se nam je letos kaj ponosno predstavil v svoji novi, popolnem prenavarjeni obleki. Hvale vredno je to. Naj stori pa še nadaljni korak in naj se še v sredi berila okraši z obilnimi primernimi podobami. Posebno radi bi videli v koledarji kaj humorističnega v besedi in podobi, kakor imajo drugi narodi v svojih koledarjih, da bi se kaj smejali. Zdrav humor in nedolžna šala je jako potrebna sedanjemu pustemu, z opravili preobloženemu času. G. Erjavec je zopet pokazal v svoji povesti: »Ni vse zlato, kar se sveti«, da je eden najboljših pripovedovalcev naših. Tudi »razgled po svetu« od g. Žitnika hvalimo. Sledi še več času primernega in koristnega berila.

Zahvaljujoč se slavnemu odboru za prelepi dar kličemo pa tudi pisateljem slovenskim, kateri posvetijo toliko razviti družbi svoje pero, naj ne zabijo, da jedro našega naroda slovenskega je še zdravo in da želi zdrave dušne hrane; naj pozabijo na učenjaško temeljitost in magari tudi na originalnost, a nikdar ne na krščansko čednost in nravnost: ni treba, da bi vse zapisali, kar vedó; a zahtevati smemo, da to, kar zapišejo, bodi blažljivo in vzgojilno, — odbrano, je-kleno in res redilno zrnje!

2. Bukve božje v naravi. Spisal Alban Stolz, podomačil P. Hrisogon Majar. Maribor. Zaloga kat. tisk. društva 12°; 188 str. — Ta knjižica ima dokaj lepih naukov in bo gotovo veliko koristila; toda ni za vse brez razločka. Zato nam je dolžnost, da na nekatere reči opozorimo zlasti one gg. duhovne, ki knjige posojujejo, ne da bi imeli časa jih poprej pregledati. Alban Stolz je pisal za ljudstvo, ne za mladino; pisal je marsikrat precej »grobo«; a zdi se mi, da se v miloglasni slovenščini kaka bolj debela težje sliši, kakor v bolj trdi nemščini. Finejšemu okusu ne ugajajo nekateri »robati« izrazi in primere n. pr. ona od »telet« na str. 25., od »otročnice« na str. 31, od krave str. 35... Zlasti naj duhovni pastir pregleda 7. odstavek, str. 104—119, da vé, ali ne bi knjiga celó škodovala osebi, kateri jo hoče posoditi. Prav bi bilo, ko bi se bila stvar še bolj prosto, slovenskemu čutu primerno vpravljala. Med družim bi se nikakor ne bila smela iz originala vsprejeti grda fizikalna pomota, ki se bere na str. 5, češ, da je glas štiridesetkrat počasnejši kakor pa žarek luči. Resnica je: hitrost zvoka = 333 metrov, hitrost luči pa = 42.000 zemeljskih milj ali 312.000 km., torej razmerje 333: 312.000.000; tedaj je tudi nesmisel dedukcija, da bi se slišal »vzhojni grom« zimskega solca že ob eni popoldne!

3. Priče Božjega bitja ali slučajji, ki niso slučajji. Po dr. Kellerju z dovoljenjem poslovenil J. B. I. zvezek 12°, 76 str. V 44 presunljivih zgledih kaže ta dragocena knjižica, kako neskončno pravični Bog kaznuje in ponižuje hogokletne zločince, zlasti predrzne zasramovalce in zaničevalce presv. rešnjega Telesa in družih sv. zakramentov ter svetih podob in naprav. Duhovščini je gotovo zelo postreženo s tem prevodom, pa tudi za ljudstvo je močno podučljiv. Gledé vsebine naj bi se bila št. 3 uvrstila pod oddelek III; št. 14 o zamolčanem grehu bi bilo skoraj bolj kazalo izpustiti, posebej nepotrební stavek: »Ta človek bila je nuna«. To zgodbo sem slišal že kot dijak v neki pridigi, pa mi tudi takrat ni ugajala. — Prestava gladko teče, le nekateri izrazi naj bi bili resnobni vsebini bolj primerni n. pr. »ni Bogu privoščil dobre besede v molitvi«, »ne os... m cerkve in duhovnov«, »strahopezljivost« itd. Konečno bi še nasvetovali, naj se take vrste knjige zaradi večje varnosti dajejo skofijstvu v presojo ali vsaj kakemu duhovnu. Te opazke smo pa zato pristavili, ker je knjiga, ki bo menda obsegala tri zvečke, res velike in stalne veljave. Zveček I. stane 25 kr. (s pošto 30 kr.) ter se prodaja pri založniku g. Dragotin Hribarju Breg št. 10, v »Katoški Bukvarni« in pri Blaznikovih dedičih.

4. Naj še opozorim na izgledno delovanje v prid katoliške mladine a) v Donauwörthu na Bavarskem. Preblagi mož g. Auer je tam vstanovil odgojišče, ki izdaja sedmero listov v odgojni namen: 1. za učitelje: »Katholische Schulzeitung« v 4500 izt.; 2. za duhovne: »Ambrosius, Zeitschrift für die Jugendseelsorge«, 3000 izt.; 3. za matere: »Monika«, list za domačo odgojo, 31.500 izt.; 4. za odraslo mladino: »Raphael«, leposlovni list s podobami, 12.000 izt.; 5. za male otročiče: »Schutzengel«, v 67.000 izt.; 6. za mlade posle: »Nothburga«, v 21.000 izt.; 7. »Literaturblatt« in še več družega. b) Enak namen ima »der Christliche Kinderfreund«, mesečnik (s prilogo za otroke), ki ga že drugo leto izdaja premarljivi g. E. Hager v Solnogradu, ki je tudi ustanovil posebno družbo v rešenje zanemarjene mladine za vso Avstrijo z letnim doneskom 1 gld. Mi priporočamo to družbo in tudi radi posredujemo v tej zadevi, če kdo želi.